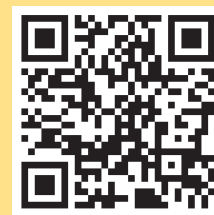

Ministerul Educației

BIOLOGIE

Clasa
a V-a

GHIDUL PROFESORULUI

CORINT
LOGISTIC

CUPRINS

1. Cuvânt-înainte
2. Prezentarea manualului
3. Structura anului școlar
4. Planul-cadru de învățământ
5. Programă școlară
6. Planificarea calendaristică pentru anul școlar 2022-2023

CUVÂNT-ÎNAINTE

Suntem mândri să păstrăm tradiția și după 25 de ani de la înființare, prin prezența pe băncile elevilor a manualelor și auxiliarelor școlare pe care le pregătim cu atâta dăruire. De-a lungul timpului, ni s-au alăturat autori de prestigiu, nume cu rezonanță la catedră sau în mediul academic, și am reușit să oferim un real sprijin cadrelor didactice în munca pe care o depun zilnic pentru educarea generațiilor viitoare.

Educația unui om nu se oprește la anii de școală. Continuă pe parcursul întregii existențe, iar Grupul Editorial Corint însoțește cititorii în toate etapele dezvoltării lor emoționale, sociale și cognitive. Portofoliul grupului demonstrează varietatea subiectelor și seriozitatea cu care am învins deja două decenii de provocări.

Credem cu tărie în lucrurile bine făcute, iar acest manual este unul dintre ele. Ne-am bucura să ne deveniți incontestabili colaboratori și să ducem mai departe munca unei vieți trăite printre manuscrise.

Cu prietenie,
GRUPUL EDITORIAL CORINT

PREZENTAREA MANUALULUI

Manualele și auxiliarele școlare propuse de Grupul Editorial Corint se recomandă prin rigoarea conținutului științific și calitatea formei de prezentare.

Firește că vă întrebați care sunt atuurile manualului de biologie pe care vi-l propunem.

Dintre numeroasele răspunsuri la această întrebare legitimă, ne permitem să vă oferim în continuare doar câteva:

- 01** Are un conținut sistematizat și accesibil, fiind gândit ca un permanent dialog cu elevul, urmat de un feedback corespunzător, iar activitățile propuse ajută profesorul să poată dirija învățarea, atât în timpul lecțiilor, cât și în afara acestora, putând reprezenta și un model pentru proiectarea unor activități noi.
- 02** Este conceput într-o manieră inovatoare, provocând elevul să analizeze, să aplice, să extragă informații sau să exerseze cunoștințele prin joc didactic, oferind un mod de învățare bazat pe înțelegere și explicare, nu pe memorare și reproducere. Diversitatea activităților și a tipurilor de interacțiune (elev-elev, elev-profesor) stimulează curiozitatea elevului și îl mențin implicat activ în procesul învățării.
- 03** Interdisciplinaritatea este asigurată prin interpretarea unor texte literare în corelație cu conținuturile științifice, prin activități care presupun competențe digitale, prin aprecierea matematică a unor caracteristici, fenomene, procese din mediul înconjurător, dar și prin rezolvarea de probleme. Activitățile indicate pentru alcătuirea portofoliului au rolul de a stimula preocuparea elevilor pentru activitatea independentă de documentare și de selectare a informațiilor.
- 04** Promovează aplicarea cunoștințelor asimilate în situații reale de viață, asigurând astfel transferul informațional, exersarea capacităților de investigație științifică, stimularea motivației pentru protejarea naturii și formarea unei atitudini responsabile prin antrenarea elevilor în acțiuni de cunoaștere și de ocrotire a mediului natural.
- 05** Conținuturile și activitățile propuse dezvoltă unele abilități sociale ale elevilor – capacitatea de a coopera și de a lucra împreună cu ceilalți și empatia. Elevii sunt încurajați să dezvolte concepte noi și să privească lucrurile din perspective diferite, sunt provocați să se implice în autoevaluare și interevaluare, precum și în rezolvarea unor situații-problemă.

Vă dorim mult spor în noul an școlar!

Structura anului școlar 2022-2023

Prima zi de școală
5 septembrie 2022

Ultima zi de școală
16 iunie 2023

Vacanța de toamnă
22 octombrie - 30 octombrie

Vacanța de primăvară
7 - 18 aprilie 2023

Vacanța de iarnă
23 decembrie 2022 -
8 ianuarie 2023

Vacanță
o săptămână în perioada 6-26 februarie
2023 (la decizia inspectoratelor școlare
județene/al municipiului București)

Ministerul Educației

M.Of.Nr.326 din 4 aprilie 2022

MINISTERUL EDUCATIEI

ORDIN Nr. 3.505
privind structura anului școlar 2022-2023

Avand in vedere prevederile art. 94 alin. (2) lit. r) din Legea educatiei nationale nr. 1/2011, cu modificarile si completarile ulterioare,
in baza prevederilor art. 13 alin. (3) din Hotararea Guvernului nr. 369/2021 privind organizarea si functionarea Ministerului Educatiei, cu modificarile si completarile ulterioare,

ministrul educatiei emite prezentul ordin.

Art. 1. - (1) Anul școlar 2022-2023 incepe la data de 1 septembrie 2022, se incheie la data de 31 august 2023 si are o durata de 36 de saptamani de cursuri. Cursurile anului școlar 2022-2023 incep la data de 5 septembrie 2022.

(2) Prin exceptie de la prevederile alin. (1), se stabilesc urmatoarele:

a) pentru clasele a XII-a zi, a XIII-a seral si frecventa redusa, anul școlar are o durata de 34 de saptamani de cursuri si se incheie la data de 2 iunie 2023;

b) pentru clasa a VIII-a, anul școlar are o durata de 35 de saptamani de cursuri si se incheie la data de 9 iunie 2023;

c) pentru clasele din invatamantul liceal - filiera tehnologica, cu exceptia claselor prevazute la lit. a), pentru clasele din invatamantul postliceal, cu exceptia calificarilor din domeniul sanatate si asistenta pedagogica, si pentru clasele din invatamantul profesional, anul școlar are o durata de 37 de saptamani de cursuri si se incheie la data de 23 iunie 2023;

d) pentru clasele din invatamantul postliceal, avand calificari din domeniul sanatate si asistenta pedagogica, durata cursurilor este cea stabilita prin planurile-cadru de invatamant in vigoare.

Art. 2. - Anul școlar 2022-2023 se structureaza astfel:

- cursuri - de luni, 5 septembrie 2022, pana vineri, 21 octombrie 2022;
- vacanta - de sambata, 22 octombrie 2022, pana duminica, 30 octombrie 2022;
- cursuri - de luni, 31 octombrie 2022, pana joi, 22 decembrie 2022;
- vacanta - de vineri, 23 decembrie 2022, pana duminica, 8 ianuarie 2023;
- cursuri - de luni, 9 ianuarie 2023, pana vineri, 3 februarie 2023, respectiv vineri, 10 februarie 2023, sau vineri, 17 februarie 2023, la decizia inspectoratelor școlare județene/al municipiului București, dupa caz;
- vacanta - o saptamana, la decizia inspectoratelor școlare județene/al municipiului București, in perioada 6-26 februarie 2023;
- cursuri - de luni, 13 februarie 2023, respectiv luni, 20 februarie 2023, sau luni, 27 februarie 2023, la decizia inspectoratelor școlare județene/al municipiului București, dupa caz, pana joi, 6 aprilie 2023;
- vacanta - de vineri, 7 aprilie 2023, pana marti, 18 aprilie 2023;
- cursuri - de miercuri, 19 aprilie 2023, pana vineri, 16 iunie 2023;
- vacanta - de sambata, 17 iunie 2023, pana duminica, 3 septembrie 2023.

Art. 3. - In ziua de 5 octombrie - Ziua internationala a educatiei si in zilele nelucratoare/de sarbatoare legala prevazute de lege si de contractul colectiv de munca aplicabil nu se organizeaza cursuri.

Art. 4. - (1) Programul național „Școala altfel” și Programul „Săptămâna verde” se desfășoară în perioada 27 februarie-16 iunie 2023, în intervale de câte 5 zile consecutive lucratoare, a căror planificare se află la decizia unității de învățământ. Derularea celor două programe nu se planifică în același interval de cursuri (modul de învățare).

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), la clasele din învățământul liceal - filiera tehnologică, din învățământul profesional și din învățământul postliceal, în perioadele dedicate programelor „Școala altfel” și „Săptămâna verde” se organizează activități de instruire practică.

Art. 5. - În situația suspendării cursurilor conform Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, aprobat prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 5.447/2020, cu modificările și completările ulterioare, măsurile privind parcurgerea integrală a programei școlare prin modalități alternative stabilite de consiliul de administrație al unității de învățământ nu se dispun în perioada vacanțelor școlare.

Art. 6. - Calendarul examenelor/evaluărilor naționale, al examenelor de absolvire, respectiv de certificare/atestare a calificării profesionale/a competențelor, precum și calendarul admiterii în clasa a IX-a se aprobă prin ordine distincte ale ministrului educației.

Art. 7. - (1) În situații deosebite, bine fundamentate, în funcție de condițiile climatice locale speciale și de specificul școlii, inspectoratele școlare pot aproba, cu avizul Ministerului Educației, la cererea conducerii unităților de învățământ, modificări ale structurii anului școlar stabilite prin prezentul ordin.

(2) Solicitarea de modificare a structurii anului școlar se face după consultarea consiliului reprezentativ al părinților din unitatea/unitățile de învățământ respectivă/respective.

(3) Aprobarea modificării structurii anului școlar, menționată la alin. (1), se acordă în condițiile asigurării parcurgerii integrale a programei școlare, precum și a posibilității ca toți elevii să participe, fără restricții, la examenele și evaluările naționale.

Art. 8. - Direcțiile de specialitate din cadrul Ministerului Educației, inspectoratele școlare și unitățile de învățământ preuniversitar duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 9. - Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul educației,
Gigel Paraschiv,
secretar de stat

București, 31 martie 2022.
Nr. 3.505.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

CABINET MINISTRU

ORDIN
privind aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru învățământul
gimnazial

În conformitate cu prevederile Legii Educației Naționale nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare,

În conformitate cu prevederile Ordinului ministrului educației naționale nr. 3593 / 18.06.2014 pentru aprobarea Metodologiei privind elaborarea și aprobarea curriculumului școlar – planuri-cadru de învățământ și programe școlare,

În temeiul Hotărârii Guvernului nr. 44/2016 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice,

MINISTRUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
emite prezentul ordin:

Art. 1. Se aprobă Nota de fundamentare a planurilor-cadru pentru învățământul gimnazial, prevăzută în Anexa nr. 1, care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. Se aprobă Planul-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial, clasele a V-a – a VIII-a, prevăzut în Anexa nr. 2, care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 3. Se aprobă Planul-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu predare în limbile minorităților naționale și pentru învățământul gimnazial pentru școlile sau clasele cu elevi aparținând minorităților naționale care studiază în limba română, prevăzut în Anexa nr. 3, care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 4. Se aprobă Planul-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă – muzică, prevăzut în Anexa nr. 4, care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 5. Se aprobă Planul-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă – coregrafie, prevăzut în Anexa nr. 5, care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 6. Se aprobă Planul-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă – arte vizuale, prevăzut în Anexa nr. 6, care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 7. Se aprobă Planul-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu program sportiv integrat, prevăzut în Anexa nr. 7, care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 8. Planurile-cadru de învățământ aprobate prin prezentul ordin se aplică începând cu anul școlar 2017-2018, la clasa a V-a, începând cu anul școlar 2018-2019, la clasa a VI-a, începând cu anul școlar 2019-2020, la clasa a VII-a, iar din anul 2020-2021, la clasa a VIII-a.

Art. 9. (1) În anul școlar 2016-2017, la clasele a V-a – a VIII-a, se aplică Planurile-cadru de învățământ aprobate prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 3638/11.04.2001.

(2) În anul școlar 2017-2018, la clasele a VI-a – a VIII-a, se aplică Planurile-cadru de învățământ aprobate prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 3638/11.04.2001.

(3) În anul școlar 2018-2019, la clasele a VII-a – a VIII-a, se aplică Planurile-cadru de învățământ aprobate prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 3638/11.04.2001.

(4) În anul școlar 2019-2020, la clasa a VIII-a, se aplică Planurile-cadru de învățământ aprobate prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 3638/11.04.2001.

Art. 10. Direcția Generală Învățământ Preuniversitar, Direcția Minorități, Direcția Generală Management și Resurse Umane, Direcția Generală Buget-Finanțe, Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic, Institutul de Științe ale Educației, inspectoratele școlare județene/al municipiului București, conducerea unităților de învățământ duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 11. Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

București

Nr. 3590

Data: 05.04.2016

Anexa 1 la OMENCS nr. 3590 din 05.04 2016

NOTA DE FUNDAMENTARE a planurilor-cadru pentru învățământul gimnazial

Componentă a Curriculumului Național, planul-cadru de învățământ transpune în practica școlară opțiuni majore de politică educațională.

Planurile-cadru pentru învățământul gimnazial au fost elaborate ținând seama de:

- reperele decizionale majore care privesc învățământul preuniversitar din România, prezentate în documentele elaborate de Guvernul României, precum și în documentele agreeate în comun de Guvernul României și de instituțiile europene;
- finalitățile învățământului gimnazial așa cum sunt acestea stabilite de Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Planurile-cadru pentru învățământul gimnazial precizează domeniile și disciplinele studiate pe parcursul fiecărui an de studiu și resursele de timp pentru predare-învățare-evaluare alocate acestora.

Potrivit Legii educației naționale, în învățământul preuniversitar curriculumul național este centrat pe formarea și dezvoltarea/diversificarea competențelor cheie care conturează profilul de formare al elevului. Opțiunea pentru utilizarea competențelor cheie ca repere în stabilirea profilului de formare a reprezentat o decizie de politică educațională importantă promovată de Legea educației naționale. În acest sens, Curriculumul național pentru învățământul gimnazial se axează pe formarea competențelor cheie.

Profilul de formare al absolventului de gimnaziu, prezentat mai jos, descrie așteptările exprimate față de elevi la sfârșitul învățământului gimnazial, prin raportare la: cerințele exprimate în Legea educației naționale, alte documente de politică educațională și studii de specialitate; finalitățile învățământului; caracteristicile de dezvoltare ale elevilor.

Comunicare în limba maternă	- Căutarea, colectarea, procesarea de informații și receptarea de opinii, idei, sentimente într-o varietate de mesaje ascultate/ texte citite - Exprimarea unor informații, opinii, idei, sentimente, în mesaje orale sau scrise, prin adaptarea la situația de comunicare - Participarea la interacțiuni verbale în diverse contexte școlare și extrașcolare, în cadrul unui dialog proactiv
Comunicare în limbi străine	- Identificarea unor informații, opinii, sentimente în mesaje orale sau scrise în limba străină pe teme cunoscute - Exprimarea unor idei, opinii, sentimente, în cadrul unor mesaje orale sau scrise, pe teme cunoscute - Participarea la interacțiuni verbale la nivel funcțional, pe teme cunoscute
Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii	- Manifestarea interesului pentru identificarea unor regularități și relații matematice întâlnite în situații școlare și extrașcolare și corelarea acestora - Identificarea caracteristicilor matematice cantitative sau calitative ale unor situații concrete - Rezolvarea de probleme în situații concrete, utilizând algoritmi și instrumente specifice matematicii - Prelucrarea și interpretarea datelor și dovezilor experimentale și reprezentarea grafică a acestora - Proiectarea și derularea unui demers investigativ pentru a verifica o ipoteză de lucru

	- Proiectarea și realizarea unor produse utile pentru activitățile curente - Manifestarea interesului pentru o viață sănătoasă și pentru păstrarea unui mediu curat - Aplicarea unor reguli simple de menținere a unei vieți sănătoase și a unui mediu curat
Competență digitală	- Utilizarea unor dispozitive și aplicații digitale pentru căutarea și selecția unor resurse informaționale și educaționale digitale relevante pentru învățare - Dezvoltarea unor conținuturi digitale multi-media, în contextul unor activități de învățare - Respectarea normelor și regulilor privind dezvoltarea și utilizarea de conținut virtual (drepturi de proprietate intelectuală, respectarea privatității, siguranță pe internet)
A învăța să înveți	- Formularea de obiective și planuri simple de învățare în realizarea unor sarcini de lucru - Gestionarea timpului alocat învățării și monitorizarea progresului în realizarea unei sarcini de lucru - Aprecierea calităților personale în vederea autocunoașterii, a orientării școlare și profesionale
Competențe sociale și civice	- Operarea cu valori și norme de conduită relevante pentru viața personală și pentru interacțiunea cu ceilalți - Relaționarea pozitivă cu ceilalți în contexte școlare și extrașcolare, prin exercitarea unor drepturi și asumarea de responsabilități - Manifestarea disponibilității pentru participare civică în condițiile respectării regulilor grupului și valorizării diversității (etno-culturale, lingvistice, religioase etc.)
Spirit de inițiativă și antreprenariat	- Manifestarea interesului pentru identificarea unor soluții noi în rezolvarea unor sarcini de învățare de rutină și/sau provocatoare - Manifestarea inițiativei în rezolvarea unor probleme ale grupurilor din care face parte și în explorarea unor probleme ale comunității locale - Aprecierea calităților personale în vederea autocunoașterii, a orientării școlare și profesionale - Identificarea unor parcursuri școlare și profesionale adecvate propriilor interese
Sensibilizare și exprimare culturală	- Aprecierea unor elemente definitorii ale contextului cultural local și ale patrimoniului național și universal - Realizarea de lucrări creative folosind diverse medii, inclusiv digitale, în contexte școlare și extra-școlare - Aprecierea unor elemente definitorii ale contextului cultural local și ale patrimoniului național și universal - Participarea la proiecte și evenimente culturale organizate în contexte formale sau nonformale

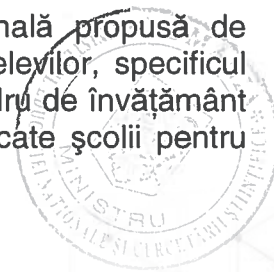
Planurile-cadru de învățământ pentru gimnaziu sunt structurate pe două componente: (1) trunchi comun, (2) curriculum la decizia școlii.

1. Trunchi comun (TC)

Trunchiul comun reprezintă numărul de ore care trebuie parcurse în mod obligatoriu de către toți elevii coortei, cuprinși într-un anumit program de educație, la nivelul fiecărei discipline de studiu. Acest număr de ore asigură egalitatea șanselor la educație.

2. Curriculum la decizia școlii (CDS)

Curriculumul la decizia școlii (CDS) reprezintă oferta educațională propusă de școală, în concordanță cu: nevoile și interesele de învățare ale elevilor, specificul școlii, nevoile și tradițiile comunității locale. La nivelul planurilor-cadru de învățământ curriculumul la decizia școlii se exprimă prin numărul de ore alocate școlii pentru

construirea propriului proiect curricular. Stabilirea CDS se realizează, în mod descentralizat, de către fiecare unitate de învățământ, în fiecare an școlar, pentru anul școlar următor.

Curriculumul la decizia școlii (CDS) se constituie atât din opționale oferite la nivelul unității de învățământ, cât și din opționale oferite la nivel național. CDS este rezultatul unui proces real și transparent de consultare și negociere cu elevii și părinții acestora, cu alți actori la nivel comunitar și valorifică oportunități și nevoi specifice.

Oferta națională de curriculum la decizia școlii cuprinde programe școlare aprobate prin ordin al ministrului educației. Programele școlare promovate ca ofertă centrală reprezintă exemple de bune practici în dezvoltarea curriculumului la decizia școlii, relevante pentru disciplina și pentru aria curriculară de care aparțin, pentru o abordare integrată la nivelul mai multor arii curriculare, dar și relevante social. Dintre opțiunile promovate la nivel național, pot fi menționate:

- Educație pentru sănătate, clasele V-VI, VII-VIII;
- „Creează-ți mediul!”, clasele III-IV, V-VII;
- Educație ecologică și de protecție a mediului, clasele V-VII;
- Lectura și abilitățile de viață, clasele V-VI, VII-VIII;
- Limba neolatină și civilizația Greciei antice (doi ani de studiu);
- Rădăcini latine în cultura și civilizația românească (doi ani de studiu, clasele V-VI, VII-VIII);
- Mituri și legende greco-romane, clasele V-VI;
- Expresii și proverbe latine, clasa a VII-a;
- Cultură și tradiții aromâne, clasele V-VI, VII-VIII;
- Matematică și științe în societatea cunoașterii (un an de studiu);
- Istorie orală: Istorie trăită - Istorie povestită;
- Educație prin șah (doi ani de studiu);
- Limba și literatura maghiară pentru elevii care frecventează clasele cu predare în limba română sau trăiesc în două culturi minoritare, clasele V-VIII.

Anexa 2 la OMENCS nr. 3590 din 05.04 2016

Planul-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial

Aria curriculară/disciplina		Clasa			
		V	VI	VII	VIII
I. Limbă și comunicare		8-10	8-10	9-11	8-10
Limba și literatura română	TC	4	4	4	4
Limba modernă 1		2	2	2	2
Limbă modernă 2		2	2	2	2
Elemente de limbă latină și de cultură romanică		-	-	1	-
Opțional*	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
II. Matematică și științe ale naturii		5-7	8-10	10-12	9-11
Matematică	TC	4	4	4	4
Fizică		-	2	2	2
Chimie		-	-	2	2
Biologie		1	2	2	1
Opțional*	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
III. Om și societate		5-7	4-6	4-6	6-8
Educație socială**	TC	1	1	1	1
Istorie		2	1	1	2
Geografie		1	1	1	2
Religie		1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
IV. Arte		2-4	2-4	2-4	2-4
Educație plastică	TC	1	1	1	1
Educație muzicală		1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
V. Educație fizică, sport și sănătate		2-4	2-4	2-4	2-4
Educație fizică și sport	TC	2	2	2	2
Opțional*	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
VI. Tehnologii		2-4	2-4	2-4	2-4
Educație tehnologică și aplicații practice	TC	1	1	1	1
Informatică și TIC		1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
VII. Consiliere și orientare		1-3	1-3	1-3	1-3
Consiliere și dezvoltare personală	TC	1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
Opțional(e) integrat(e) la nivelul mai multor arii curriculare	CDS	1	1	1	1
Număr total de ore în TC		25	27	30	30
Număr total de ore în CDS***		1-3	1-3	1-3	1-4
Nr. minim - maxim de ore pe săptămână		26-28	28-30	31-33	31-34

TC = trunchi comun; CDS = curriculum la decizia școlii

NOTĂ:

* Elevii pot opta, într-un an de studiu, pentru 1-3 cursuri opționale (clasele V-VII) și 1-4 cursuri opționale (clasa a VIII-a), din care un opțional integrat la nivelul mai multor arii curriculare este obligatoriu.

** În cadrul acestei discipline vor fi studiate: la clasa a V-a *Gândire critică și drepturile copilului*, la clasa a VI-a *Educație interculturală*, la clasa a VII-a *Educație pentru cetățenie democratică* și la clasa a VIII-a *Educație economico-financiară*.

*** Curriculumul la decizia școlii (CDS) se constituie atât din opționale oferite la nivelul unității de învățământ, cât și din opționale oferite la nivel național. CDS este rezultatul unui proces real și transparent de consultare și negociere cu elevii și părinții acestora, cu alți actori la nivel comunitar și valorifică oportunități și nevoi specifice contextului cultural, social și economic local.

Anexa 3 la OMENCS nr. 3590.....din 05.05.....2016

Planul-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu predare în limbile minorităților naționale și pentru învățământul gimnazial pentru școlile sau clasele cu elevi aparținând minorităților naționale care studiază în limba română

Aria curriculară/disciplina		Clasa			
		V	VI	VII	VIII
I. Limbă și comunicare		10-12	10-12	11-13	10-12
Limba și literatura română	TC	4	4	4	4
Limba maternă		4	4	4	4
Limba modernă 1		2	2	2	2
Elemente de limbă latină și de cultură romanică		-	-	1	-
Opțional*	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
II. Matematică și științe ale naturii		5-7	8-10	10-12	9-11
Matematică	TC	4	4	4	4
Fizică		-	2	2	2
Chimie		-	-	2	2
Biologie		1	2	2	1
Opțional*	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
III. Om și societate		5-7	5-7	5-7	6-8
Educație socială**	TC	1	1	1	1
Istorie		2	1	1	2
Istoria și tradițiile minorităților		-	1	1	-
Geografie		1	1	1	2
Religie		1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
IV. Arte		2-4	2-4	2-4	2-4
Educație plastică	TC	1	1	1	1
Educație muzicală		1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
V. Educație fizică, sport și sănătate		2-4	2-4	2-4	2-4
Educație fizică și sport	TC	2	2	2	2
Opțional*	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
VI. Tehnologii		2-4	2-4	2-4	2-4
Educație tehnologică și aplicații practice	TC	1	1	1	1
Informatică și TIC		1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
VII. Consiliere și orientare		1-3	1-3	1-3	1-3
Consiliere și dezvoltare personală	TC	1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
Opțional(e) integrat(e) la nivelul mai multor arii curriculare	CDS	1	1	1	1
Număr total de ore în TC		27	30	33	32
Număr total ore în CDS***		1-3	1-3	1-3	1-4
Nr. minim - maxim de ore pe săptămână		28-30	31-33	34-36	33-36

TC = trunchi comun; CDS = curriculum la decizia școlii

NOTĂ:

* Elevii pot opta, într-un an de studiu, pentru 1-3 cursuri opționale (clasele V-VII) și 1-4 cursuri opționale (clasa a VIII-a), din care un opțional integrat la nivelul mai multor arii curriculare este obligatoriu.

A doua limbă modernă poate fi studiată în cadrul CDS.

** În cadrul acestei discipline vor fi studiate: la clasa a V-a *Gândire critică și drepturile copilului*, la clasa a VI-a *Educație interculturală*, la clasa a VII-a *Educație pentru cetățenie democratică* și la clasa a VIII-a *Educație economico-financiară*.

*** Curriculumul la decizia școlii (CDS) se constituie atât din opționale oferite la nivelul unității de învățământ, cât și din opționale oferite la nivel național. CDS este rezultatul unui proces real și transparent de consultare și negociere cu elevii și părinții acestora, cu alți actori la nivel comunitar și valorifică oportunități și nevoi specifice contextului cultural, social și economic local.

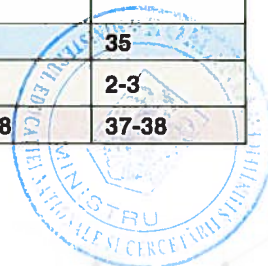

Anexa 4 la OMENCS nr. 3590 din 05.06 2016

Planul-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă – muzică

Aria curriculară/disciplina		Clasa			
		V	VI	VII	VIII
I. Limbă și comunicare		8-9	8-9	9-10	8-9
Limba și literatura română	TC	4	4	4	4
Limba modernă 1		2	2	2	2
Limba modernă 2		2	2	2	2
Elemente de limbă latină și de cultură romanică		-	-	1	-
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
II. Matematică și științe ale naturii		5-6	8-9	10-11	9-10
Matematică	TC	4	4	4	4
Fizică		-	2	2	2
Chimie		-	-	2	2
Biologie		1	2	2	1
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
III. Om și societate		5-6	4-5	4-5	6-7
Educație socială**	TC	1	1	1	1
Istorie		2	1	1	2
Geografie		1	1	1	2
Religie		1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
IV. Arte		7-8	7-8	7-8	7-8
Educație plastică	TC	1	1	1	1
Instrument principal		3	3	3	3
Teorie-solfegiu-dicteu		2	2	2	2
Pian complementar/Instrument auxiliar		1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
V. Educație fizică, sport și sănătate		2-3	2-3	2-3	2-3
Educație fizică și sport	TC	2	2	2	2
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
VI. Tehnologii		2-3	2-3	2-3	2-3
Educație tehnologică și aplicații practice	TC	1	1	1	1
Informatică și TIC		1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
VII. Consiliere și orientare		1-2	1-2	1-2	1-2
Consiliere și dezvoltare personală	TC	1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
Opțional(e) integrat(e) la nivelul mai multor arii curriculare	CDS	1	1	1	1
Număr total de ore în TC		30	32	35	35
Număr total de ore în CDS***		2-3	2-3	2-3	2-3
Nr. minim - maxim de ore pe săpt.		32-33	34-35	37-38	37-38

TC = trunchi comun; CDS = curriculum la decizia școlii

NOTĂ:

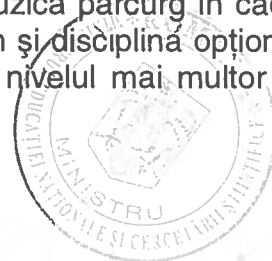
* Elevii pot opta, într-un an de studiu, pentru 2-3 cursuri opționale, din care un opțional integrat la nivelul mai multor arii curriculare este obligatoriu.

** În cadrul acestei discipline vor fi studiate: la clasa a V-a *Gândire critică și drepturile copilului*, la clasa a VI-a *Educație interculturală*, la clasa a VII-a *Educație pentru cetățenie democratică* și la clasa a VIII-a *Educație economico-financiară*.

*** Curriculumul la decizia școlii (CDS) se constituie atât din opționale oferite la nivelul unității de învățământ, cât și din opționale oferite la nivel național. CDS este rezultatul unui proces real și transparent de consultare și negociere cu elevii și părinții acestora, cu alți actori la nivel comunitar și valorifică oportunități și nevoi specifice contextului cultural, social și economic local.

**PRECIZĂRI PRIVIND APLICAREA PLANULULUI-CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT
PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL GIMNAZIAL CU PROGRAM INTEGRAT ȘI
SUPLIMENTAR DE ARTĂ – MUZICĂ**

1. Predarea disciplinelor *Instrument principal*, *Pian complementar/Instrument auxiliar*, se efectuează individual.
2. Predarea disciplinei: *Teorie-solfegiu-dicteu* se efectuează pe grupe care cuprind între 7-12 elevi.
3. Disciplina *Pian complementar* se studiază de elevii care au ales ca instrument principal, alt instrument decât pianul.
4. Pentru elevii care studiază ca instrument principal un alt instrument decât pianul, orga, harpa, țambalul sau acordeonul, timpul alocat disciplinei *Instrument principal* va include și activitatea cu profesorul corepetitor, cu o durată de ½ de oră pe săptămână, începând din cel de-al doilea an de studiu al instrumentului.
5. Disciplina *Instrument auxiliar* se studiază de către elevii care studiază ca instrument principal *pianul sau orga*.
6. Opționalul integrat la nivelul mai multor arii va viza dezvoltarea competențelor de specialitate din sfera disciplinei *Ansamblu coral/Ansamblu instrumental*, integrate cu competențe specifice altor arii curriculare (spirit de echipă, cooperare într-un ansamblu, toleranță, inițiativă și creativitate). *Ansamblu coral* se studiază de către toți elevii, în clasele a V-a și a VI-a. În clasele a VII-a și a VIII-a, elevii de la instrumentele orchestrei simfonice vor studia *Ansamblu instrumental*, iar ceilalți elevi vor continua studiul disciplinei *Ansamblu coral*.
7. Precizările privind planul-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă – muzică sunt valabile și în școlile cu predare în limbile minorităților naționale.
8. Elevii înscriși în școlile cu program suplimentar de artă-muzică parcurg în cadrul acestor unități de învățământ disciplinele de trunchi comun și disciplină opțională din aria curriculară *Arte*, precum și opționalul integrat la nivelul mai multor arii curriculare.

Anexa 5 la OMENCS nr. 3590 din 05.05 2016

Planul-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă – coregrafie

Aria curriculară/disciplina		Clasa			
		V	VI	VII	VIII
I. Limbă și comunicare		8-9	8-9	9-10	8-9
Limba și literatura română	TC	4	4	4	4
Limba modernă 1		2	2	2	2
Limba modernă 2		2	2	2	2
Elemente de limbă latină și de cultură romanică		-	-	1	-
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
II. Matematică și științe ale naturii		5-6	8-9	10-11	9-10
Matematică	TC	4	4	4	4
Fizică		-	2	2	2
Chimie		-	-	2	2
Biologie		1	2	2	1
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
III. Om și societate		5-6	4-5	4-5	6-7
Educație socială**	TC	1	1	1	1
Istorie		2	1	1	2
Geografie		1	1	1	2
Religie		1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
IV. Arte		7-8	7-8	7-8	7-8
Educație plastică	TC	1	1	1	1
Educație muzicală		1	1	1	1
Dans clasic		3	4	4	4
Ritmă		1	-	-	-
Opțional*	CDS	1-2	1-2	1-2	1-2
V. Educație fizică, sport și sănătate		2-3	2-3	2-3	2-3
Educație fizică și sport	TC	2	2	2	2
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
VI. Tehnologii		2-3	2-3	2-3	2-3
Educație tehnologică și aplicații practice	TC	1	1	1	1
Informatică și TIC		1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
VII. Consiliere și orientare		1-2	1-2	1-2	1-2
Consiliere și dezvoltare personală	TC	1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
Opțional(e) integrat(e) la nivelul mai multor arii curriculare	CDS	1	1	1	1
Număr total de ore în TC		29	31	34	34
Număr total de ore în CDS***		2-3	2-3	2-3	2-3
Nr. minim - maxim de ore pe săpt. ****		31-32	33-34	36-37	36-37

TC = trunchi comun; CDS = curriculum la decizia școlii

NOTĂ:

* Elevii pot opta, într-un an de studiu, pentru 2-3 cursuri opționale, din care un opțional integrat la nivelul mai multor arii curriculare este obligatoriu.

** În cadrul acestei discipline vor fi studiate: la clasa a V-a *Gândire critică și drepturile copilului*, la clasa a VI-a *Educație interculturală*, la clasa a VII-a *Educație pentru cetățenie democratică* și la clasa a VIII-a *Educație economico-financiară*.

*** Curriculumul la decizia școlii (CDS) se constituie atât din opționale oferite la nivelul unității de învățământ, cât și din opționale oferite la nivel național. CDS este rezultatul unui proces real și transparent de consultare și negociere cu elevii și părinții acestora, cu alți actori la nivel comunitar și valorifică oportunități și nevoi specifice contextului cultural, social și economic local.

**** Învățământul preuniversitar coregrafic are un număr mai mare de ore decât celelalte specializări artistice, absolvirea studiilor preuniversitare constituind specializare pentru dansatori-balerini. Numărul de ore de practică este determinant pentru obținerea calificării, după absolvirea clasei a XII-a ei pot fi angajați ca artiști, cu drepturi depline.

**PRECIZĂRI PRIVIND APLICAREA PLANULUI-CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT PENTRU
ÎNVĂȚĂMÂNTUL GIMNAZIAL CU PROGRAM INTEGRAT ȘI SUPLIMENTAR DE ARTĂ –
COREGRAFIE**

1. Disciplina *Dans clasic* se desfășoară pe grupe de 7-12 elevi, minim 5 maxim 15, cu acompaniament de pian asigurat de profesorul acompaniator-corepetitor.
2. Disciplina *Ritmică* se desfășoară pe clasă.
3. Disciplina *Educație fizică și sport* se integrează pregătirii de specialitate din aria curriculară *Arte*, întrucât competențele dobândite în cadrul acestora le includ pe cele ale disciplinei *Educație fizică și sport*.
4. Curriculumul la decizia școlii din aria curriculară *Arte* se alocă disciplinei principale de specialitate.
5. Opționalul integrat la nivelul mai multor arii va viza dezvoltarea competențelor de specialitate în domeniul repertoriului coregrafic, integrate cu competențe specifice altor arii curriculare (spirit de echipă, cooperare într-un ansamblu, inițiativă și creativitate).
6. Elevii înscriși în școlile cu program suplimentar de artă-coregrafie parcurg în cadrul acestor unități de învățământ disciplinele de trunchi comun și disciplina opțională subsumate ariei curriculare *Arte*, precum și opționalul integrat la nivelul mai multor arii curriculare.

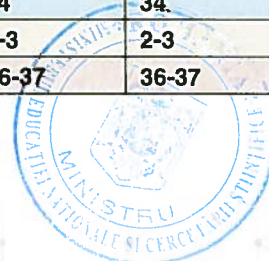

Anexa 6 la OMENCS nr. 3590 din 05.05 2016

Planul-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă – arte vizuale

Aria curriculară/disciplina		Clasa			
		V	VI	VII	VIII
I. Limbă și comunicare		8-9	8-9	9-10	8-9
Limba și literatura română	TC	4	4	4	4
Limba modernă 1		2	2	2	2
Limbă modernă 2		2	2	2	2
Elemente de limbă latină și de cultură romanică		-	-	1	-
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
II. Matematică și științe ale naturii		5-6	8-9	10-11	9-10
Matematică	TC	4	4	4	4
Fizică		-	2	2	2
Chimie		-	-	2	2
Biologie		1	2	2	1
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
III. Om și societate		5-6	4-5	4-5	6-7
Educație socială**	TC	1	1	1	1
Istorie		2	1	1	2
Geografie		1	1	1	2
Religie		1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
IV. Arte		7-8	7-8	7-8	7-8
Educație muzicală		1	1	1	1
Desen		2	2	2	2
Pictură		2	2	2	2
Modelaj		1	1	1	1
Opțional*	CDS	1-2	1-2	1-2	1-2
V. Educație fizică, sport și sănătate		2-3	2-3	2-3	2-3
Educație fizică și sport	TC	2	2	2	2
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
VI. Tehnologii		2-3	2-3	2-3	2-3
Educație tehnologică și aplicații practice	TC	1	1	1	1
Informatică și TIC		1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
VII. Consiliere și orientare		1-2	1-2	1-2	1-2
Consiliere și dezvoltare personală	TC	1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
Opțional(e) integrat(e) la nivelul mai multor arii curriculare	CDS	1	1	1	1
Număr total de ore în TC		29	31	34	34
Număr total de ore în CDS***		2-3	2-3	2-3	2-3
Nr. minim - maxim de ore pe săptăm.		31-32	33-34	36-37	36-37

TC = trunchi comun; CDS = curriculum la decizia școlii

NOTĂ:

* Elevii pot opta, într-un an de studiu, pentru 2-3 cursuri opționale, din care un opțional integrat la nivelul mai multor arii curriculare este obligatoriu.

** În cadrul acestei discipline vor fi studiate: la clasa a V-a *Gândire critică și drepturile copilului*, la clasa a VI-a *Educație interculturală*, la clasa a VII-a *Educație pentru cetățenie democratică* și la clasa a VIII-a *Educație economico-financiară*.

*** Curriculumul la decizia școlii (CDS) se constituie atât din opționale oferite la nivelul unității de învățământ, cât și din opționale oferite la nivel național. CDS este rezultatul unui proces real și transparent de consultare și negociere cu elevii și părinții acestora, cu alți actori la nivel comunitar și valorifică oportunități și nevoi specifice contextului cultural, social și economic local.

PRECIZĂRI PRIVIND APLICAREA PLANUL-CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL GIMNAZIAL CU PROGRAM INTEGRAT ȘI SUPLIMENTAR DE ARTĂ – ARTE VIZUALE

1. Disciplinele *Desen, Pictură și Modelaj* se predau pe grupe formate din 8-12 elevi.
2. Curriculumul la decizia școlii pentru aria curriculară *Arte* se alocă la alegere uneia dintre disciplinele: *Desen, Pictură* sau *Modelaj*.
3. Opționalul integrat la nivelul mai multor arii va viza dezvoltarea competențelor specifice corespunzătoare studiului istoriei artelor și arhitecturii, integrate cu competențe specifice altor arii curriculare precum: om și societate, tehnologii, matematică și științe etc. (expresivitate culturală, raportarea personală la elemente definitorii ale contextului cultural local și ale patrimoniului cultural național, european și universal, participarea la proiecte culturale în contexte informale și non-formale, exprimarea unor caracteristici matematice cantitative sau calitative specifice artei și arhitecturii etc.)
4. Elevii înscriși în școlile cu program suplimentar de artă - arte vizuale parcurg în cadrul acestor unități de învățământ: disciplinele de trunchi comun și disciplina opțională subsumate ariei curriculare *Arte*, precum și opționalul integrat la nivelul mai multor arii curriculare.

Anexa 7 la OMENCS nr. 3590 din 05.05. 2016

**Planul-cadru de învățământ pentru
învățământul gimnazial cu program sportiv integrat**

Aria curriculară/disciplina		Clasa			
		V	VI	VII	VIII
I. Limbă și comunicare		8-9	8-9	9-10	8-9
Limba și literatura română	TC	4	4	4	4
Limba modernă 1		2	2	2	2
Limba modernă 2		2	2	2	2
Elemente de limbă latină și de cultură romanică		-	-	1	-
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
II. Matematică și științe ale naturii		5-6	8-9	10-11	9-10
Matematică	TC	4	4	4	4
Fizică		-	2	2	2
Chimie		-	-	2	2
Biologie		1	2	2	1
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
III. Om și societate		5-6	4-5	4-5	6-7
Educație socială**	TC	1	1	1	1
Istorie		2	1	1	2
Geografie		1	1	1	2
Religie		1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
IV. Arte		2-3	2-3	2-3	2-3
Educație plastică	TC	1	1	1	1
Educație muzicală		1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
V. Educație fizică, sport și sănătate		7-8	7-8	7-8	7-8
Educație fizică și sport***	TC	2	2	2	2
Pregătire sportivă practică	TC	4	4	4	4
Opțional****	CDS	1-2	1-2	1-2	1-2
VI. Tehnologii		2-3	2-3	2-3	2-3
Educație tehnologică și aplicații practice	TC	1	1	1	1
Informatică și TIC		1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
VII. Consiliere și orientare		1-2	1-2	1-2	1-2
Consiliere și dezvoltare personală	TC	1	1	1	1
Opțional*	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
Opțional(e) integrat(e) la nivelul mai multor arii curriculare****	CDS	1	1	1	1
Număr total de ore în TC		29	31	34	34
Număr total de ore în CDS		2-3	2-3	2-3	2-3
Nr. minim - maxim de ore pe săptăm.		31-32	33-34	36-37	36-37

TC = trunchi comun; CDS = curriculum la decizia școlii

NOTĂ:

* Elevii pot opta, într-un an de studiu, pentru 2-3 cursuri opționale, din care un opțional integrat la nivelul mai multor arii curriculare este obligatoriu.

** În cadrul acestei discipline vor fi studiate: la clasa a V-a *Gândire critică și drepturile copilului*, la clasa a VI-a *Educație interculturală*, la clasa a VII-a *Educație pentru cetățenie democratică* și la clasa a VIII-a *Educație economico-financiară*.

*** Pentru învățământul gimnazial cu program sportiv integrat, cele 2 ore alocate disciplinei *Educație fizică și sport* se alocă suplimentar disciplinei *Pregătire sportivă practică*.

**** Curriculumul la decizia școlii (CDS) în cazul învățământului sportiv integrat este dezvoltat pentru asigurarea optimă a pregătirii sportive orientate spre performanță. Disciplinele de CDS în cadrul învățământului sportiv integrat, incluse în oferta națională sunt: *Pregătire specifică probei/postului** (CDS la nivel de arie) și *Expresivitate corporală sportivă* (CDS integrat).

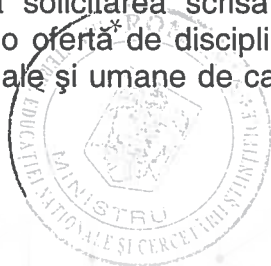
PRECIZĂRI PRIVIND APLICAREA PREVEDERILOR OMECTS NR. 3462/2012

În conformitate cu prevederile OMECTS nr. 3462/2012, în învățământul gimnazial, în afara orelor de educație fizică și sport prevăzute în planul-cadru, pot fi constituite **formații sportive și ansambluri sportive**.

A. Formațiile sportive se constituie pentru elevii cu aptitudini motrice deosebite și se pregătesc ca reprezentative ale unităților de învățământ, participante la competițiile sportive interșcolare (de exemplu, Olimpiada Națională a Sportului Școlar/Olimpiada Gimnaziilor). Formațiile sportive se constituie și se pregătesc pentru o singură disciplină sportivă, în cazul sporturilor pe echipe, și pentru una sau mai multe discipline sportive, în cazul sporturilor individuale. Numărul formațiilor sportive se aprobă de către Consiliul de Administrație al unității de învățământ, la propunerea catedrelor de specialitate, în funcție de resursele materiale și umane disponibile. În unitățile de învățământ în care nu există catedre de specialitate, propunerea se face de către profesorul de educație fizică.

Pentru pregătirea formațiilor sportive se alocă un număr de 2 ore pe săptămână, pentru fiecare formație sportivă, în afara orarului zilnic. Aceste ore intră în norma didactică a profesorului de educație fizică și se consemnează în condică. O formație sportivă este alcătuită din minimum 10 – maximum 25 de elevi, proveniți din una sau mai multe clase de același nivel de învățământ. Programele școlare pentru acest gen de activitate sunt cele elaborate pentru nivelul începători – disciplina *Pregătire sportivă practică*.

B. Ansamblurile sportive se organizează pentru elevii care doresc să participe la activități motrice, cu caracter competițional sau recreativ, la solicitarea scrisă a elevilor/părinților. Unitatea de învățământ va prezenta elevilor o ofertă* de discipline sportive sau de activități motrice, în funcție de resursele materiale și umane de care dispune.

Ansamblurile sportive se desfășoară pe grupe, cu câte o (una) oră pe săptămână, în afara orarului zilnic. Orele de ansamblu sportiv sunt incluse în norma didactică a profesorului de educație fizică și se consemnează în condică. Fiecare grupă este alcătuită din minimum 10 – maximum 25 de elevi, proveniți de la una sau mai multe clase. Numărul grupelor de ansamblu sportiv se aprobă de către Consiliul de Administrație al unității de învățământ, la propunerea catedrelor de specialitate. În unitățile de învățământ în care nu există catedre de specialitate, propunerea se face de către profesorul de educație fizică.

Elevii care au statutul de scutit medical la lecțiile de educație fizică pot participa, în funcție de recomandările scrise ale medicului specialist, la orele de ansamblu sportiv. Programul activităților motrice din cadrul orei de ansamblu sportiv este stabilit de către profesorul de educație fizică împreună cu elevii participanți. Numărul ansamblurilor sportive și al formațiilor sportive ale unei unități de învățământ, precum și criteriile de constituire a acestora, se aprobă de către Consiliul de Administrație în luna mai, pentru anul școlar următor, după analiza opțiunilor elevilor/părinților, prezentate în scris.

PRECIZĂRI PRIVIND APLICAREA PLANULUI-CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL GIMNAZIAL CU PROGRAM SPORTIV ÎNTEGRAT

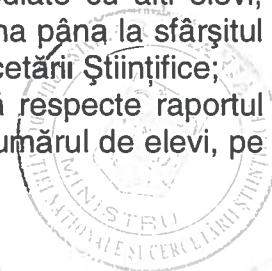
1. Disciplina ***Pregătire sportivă practică*** se realizează pe clase, pe grupe, pe grupe valorice sau individual, potrivit nivelului de învățământ, specificului fiecărei discipline sportive, performanțelor elevilor, criteriilor de vârstă și sex, astfel:

- a) pentru o singură disciplină sportivă, cu întreaga clasă, considerată o grupă, fete și/ sau băieți, în limita numărului maxim de locuri alocat unei clase;
- b) pentru o singură disciplină sportivă, pe două grupe constituite pe criterii de sex, în limita numărului de locuri, minim/ maxim, specific disciplinei sportive și în limita numărului maxim de locuri alocat unei clase;
- c) pentru o singură disciplină sportivă, pe două grupe valorice, fete și/ sau băieți, în limita numărului de locuri, minim/ maxim, specific disciplinei sportive și în limita numărului maxim de locuri alocat unei clase;
- d) pentru două discipline sportive, pe două grupe de fete și/ sau de băieți, în limita numărului de locuri, minim/ maxim, specific fiecărei discipline sportive și în limita numărului maxim de locuri alocat unei clase;
- e) pentru mai mult de două discipline sportive la o clasă, pe grupe de fete și/ sau de băieți, în limita numărului de locuri, minim/ maxim, specific fiecărei discipline sportive și în limita numărului maxim de locuri alocat unei clase;
- f) pe grupe valorice, constituite din elevi proveniți din două sau mai multe clase, din cadrul aceluiași ciclu de învățământ;

2. a) O grupă de studiu conține minimum 10 elevi. Prin excepție, inspectoratul școlar poate aproba grupe și grupe valorice, fiecare cuprinzând cel puțin 7 elevi.

b) În situații deosebite – abandon, îmbolnăviri sau accidente irecuperabile, transfer școlar, alte situații – când nu există posibilitatea completării imediate cu alți elevi, clasele, grupele și grupele valorice rămase sub efectiv pot funcționa până la sfârșitul anului școlar, cu aprobarea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice;

c) În orice situație, conducerea unității de învățământ trebuie să respecte raportul optim dintre numărul disciplinelor sportive, specificul acestora și numărul de elevi, pe

de o parte, și numărul profesorilor, specializările acestora și constituirea normelor didactice, pe de altă parte.

3. Pregătirea sportivă practică în disciplina sportivă de specializare se realizează prin antrenamentul sportiv, care are o durată de 90-100 de minute, echivalentul a două ore din norma de predare.

4. În învățământul gimnazial, clasele/ grupele cu profil sportiv se pot constitui numai cu elevi al căror nivel valoric este de **începători**, de **avansați (II și I)** și/ sau de **performanță**.

a) Elevii de nivel valoric **începători** sunt cei care se inițiază în practicarea disciplinei sportive și care participă doar la întreceri sportive locale.

b) Elevii de nivel valoric **avansați II** sunt cei care participă în sistemul competițional local (de sector).

c) Elevii de nivel valoric **avansați I** sunt cei care participă în sistemul competițional județean (Municipiul București).

d) Elevii de nivel valoric **performanță** sunt cei care participă în sistemul competițional național.

5. Clasele mozaic sunt alcătuite din elevi de la mai multe discipline sportive, pentru care nu a fost posibilă constituirea de grupe având numărul minim de sportivi, prevăzut în reglementările legale în vigoare.

a) În cazul în care, pentru elevii din clasa mozaic, unitatea de învățământ are profesori cu specializări corespunzătoare, întreaga pregătire practică de specialitate a elevilor se desfășoară, în mod obligatoriu, în unitatea de învățământ, cu aceste cadre didactice.

b) În cazul în care pentru o parte sau pentru toți elevii din clasa mozaic, unitatea de învățământ nu are profesori cu specializări corespunzătoare, acești elevi vor efectua **obligatoriu în unitatea școlară 4 ore de pregătire sportivă practică**. În cadrul celor 4 ore de pregătire sportivă practică, se urmărește realizarea competențelor specifice marcate cu asterisc în programele școlare corespunzătoare profilului sportiv.

La sfârșitul fiecărei luni, elevii vor aduce dirigintei clasei documentele care atestă prezența la celelalte ore de pregătire sportivă practică de specialitate, efectuate la cluburile sportive școlare sau la structurile sportive la care se pregătesc.

6. Aceste precizări se aplică și învățământului gimnazial cu program sportiv integrat din unitățile de învățământ cu predare în limbile minorităților naționale.

Ordinul 5086/2019 M.Of. 732 din 06-sep-2019

ORDIN nr. 5086 din 30 august 2019 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 3.590/2016 privind aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial

În conformitate cu prevederile art. 65 alin. (4) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare,

în baza art. 6 din Metodologia privind elaborarea și aprobarea curriculumului școlar - planuri-cadru de învățământ și programe școlare, aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 3.593/2014,

În temeiul art. 12 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 26/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației naționale, interimar, emite prezentul ordin.

Art. I

Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 3.590/2016 privind aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 446 din 15 iunie 2016, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. După articolul 8 se introduc patru noi articole, articolele 8¹-8⁴, cu următorul cuprins:

"Art. 8¹

Se aprobă Planul-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă - muzică, cu predare în limbile minorităților naționale și pentru școlile sau clasele cu elevi aparținând minorităților naționale care studiază în limba română, prevăzut în anexa nr. 8, care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 8²

Se aprobă Planul-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă - coregrafie, cu predare în limbile minorităților naționale și pentru școlile sau clasele cu elevi aparținând minorităților naționale care studiază în limba română, prevăzut în anexa nr. 9, care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 8³

Se aprobă Planul-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă - arte vizuale, cu predare în limbile minorităților naționale și pentru școlile sau clasele cu elevi aparținând minorităților naționale care studiază în limba română, prevăzut în anexa nr. 10, care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 8⁴

Se aprobă Planul-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu program sportiv integrat, cu predare în limbile minorităților naționale și pentru școlile sau clasele cu elevi aparținând minorităților naționale care studiază în limba română, prevăzut în anexa nr. 11, care face parte integrantă din prezentul ordin."

2. Anexa nr. 4 se modifică și se înlocuiește cu anexa nr. 1, care face parte integrantă din prezentul ordin.

3. Anexa nr. 5 se modifică și se înlocuiește cu anexa nr. 2, care face parte integrantă din prezentul ordin.

4. Anexa nr. 6 se modifică și se înlocuiește cu anexa nr. 3, care face parte integrantă din prezentul ordin.

5. Anexa nr. 7 se modifică și se înlocuiește cu anexa nr. 4, care face parte integrantă din prezentul ordin.

6. După anexa nr. 7 se introduc patru noi anexe, anexele nr. 8-11, având conținutul prevăzut în anexele nr. 5-8, care fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II

Direcția generală învățământ secundar superior și educație permanentă, Direcția generală educație timpurie învățământ primar și gimnazial, Direcția generală minorități și relația cu Parlamentul, Institutul de Științe ale Educației, Centrul Național de Evaluare și Examinare, inspectoratele școlare județene, respectiv inspectoratul școlar al municipiului București și unitățile de învățământ cu program integrat și suplimentar de arte și cu program sportiv integrat duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. III

Planurile-cadru de învățământ aprobate prin prezentul ordin se aplică începând cu anul școlar 2019-2020.

Art. IV

Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației naționale, interimar,
Valer-Daniel Breaz

ANEXA nr. 1: PLANUL-CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă - muzică

(- Anexa nr. 4 la Ordinul nr. 3.590/2016)

(1) _

Aria curriculară/disciplina		Clasa			
		V	VI	VII	VIII
I. Limbă și comunicare		8	8	9	8
Limba și literatura română	TC	4	4	4	4
Limba modernă 1		2	2	2	2
Limba modernă 2		2	2	2	2
Elemente de limbă latină și de cultură romanică		-	-	1	-
II. Matematică și științe ale naturii		5	8	10	9
Matematică	TC	4	4	4	4
Fizică		-	2	2	2
Chimie		-	-	2	2
Biologie		1	2	2	1
III. Om și societate		5	4	4	6
Educație socială*	TC	1	1	1	1
Istorie		2	1	1	2
Geografie		1	1	1	2
Religie		1	1	1	1

Ordinul 5086/2019 M.Of. 732 din 06-sep-2019

IV. Arte		7,5-8,5	7,5-8,5	7,5-8,5	7,5-8,5
Educație plastică	TC	0,5	0,5	0,5	0,5
Instrument principal		3	3	3	3
Teorie-solfegiu-dicteu		2	2	2	2
Pian complementar/Instrument auxiliar		1	1	1	1
Ansamblu instrumental/coral		1	1	1	1
Opțional	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
V. Educație fizică, sport și sănătate		2	2	2	2
Educație fizică și sport	TC	2	2	2	2
VI. Tehnologii		1	1	1	1
Educație tehnologică și aplicații practice	TC	0,5	0,5	0,5	0,5
Informatică și TIC		0,5	0,5	0,5	0,5
VII. Consiliere și orientare		0,5	0,5	0,5	0,5
Consiliere și dezvoltare personală	TC	0,5	0,5	0,5	0,5
Număr total de ore în TC		29	31	34	34
Număr de ore în CDS		0-1	0-1	0-1	0-1
Număr minim-maxim de ore pe săptămână		29-30	31-32	34-35	34-35

TC = trunchi comun, CDS = curriculum la decizia școlii

*În cadrul acestei discipline vor fi studiate: la clasa a V-a *Gândire critică și drepturile copilului*, la clasa a VI-a *Educație interculturală*, la clasa a VII-a *Educație pentru cetățenie democratică* și la clasa a VIII-a *Educație economico-financiară*.

(2) Precizări privind aplicarea planului-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă - muzică

1. Predarea disciplinelor *Instrument principal*, *Pian complementar/Instrument auxiliar* și *Corepetiție-acompaniament* se efectuează individual.

2. Predarea disciplinei *Teorie-solfegiu-dicteu* se efectuează pe grupe care cuprind între 7-12 elevi.

3. Disciplina *Pian complementar* se studiază de elevii care au ales ca instrument principal alt instrument decât pianul sau orga. Disciplina *Instrument auxiliar* se studiază de către elevii care studiază ca instrument principal pianul sau orga.

4. Elevii care studiază ca instrument principal un alt instrument decât pianul, orga, harpa, țambalul sau acordeonul vor efectua pregătirea cu profesorul corepetitor-acompaniator 1/2 oră pe săptămână, începând din cel de-al doilea an de studiu al instrumentului.

5. Disciplinele *Ansamblu coral*, respectiv *Ansamblu instrumental* se studiază de către toți elevii, după cum urmează: în clasele a V-a și a VI-a se studiază disciplina *Ansamblu coral*, iar în clasele a VII-a și a VIII-a, elevii de la instrumentele orchestrei simfonice vor studia *Ansamblu instrumental*; ceilalți elevi vor continua studiul disciplinei *Ansamblu coral*.

6. Elevii înscriși în școlile cu program suplimentar de artă-muzică parcurg în cadrul acestor unități de învățământ disciplinele de trunchi comun și disciplina opțională.

ANEXA nr. 2: PLANUL-CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă - coregrafie

(- Anexa nr. 5 la Ordinul nr. 3.590/2016)

(1) _

Aria curriculară/disciplina		Clasa			
		V	VI	VII	VIII
I. Limbă și comunicare		8	8	9	8
Limba și literatura română	TC	4	4	4	4
Limba modernă 1		2	2	2	2
Limba modernă 2		2	2	2	2
Elemente de limbă latină și de cultură romanică		-	-	1	-
II. Matematică și științe ale naturii		5	8	10	9
Matematică	TC	4	4	4	4
Fizică		-	2	2	2
Chimie		-	-	2	2
Biologie		1	2	2	1
III. Om și societate		5	4	4	6
Educație socială*	TC	1	1	1	1
Istorie		2	1	1	2
Geografie		1	1	1	2
Religie		1	1	1	1
IV. Arte		7-8	7-8	7-8	7-8
Educație plastică	TC	0,5	0,5	0,5	0,5
Educație muzicală		0,5	0,5	0,5	0,5
Dans clasic		5	6	6	6
Ritmă		1	-	-	-
Opțional	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
V. Educație fizică, sport și sănătate		2	2	2	2
Educație fizică și sport	TC	2	2	2	2
VI. Tehnologii		1	1	1	1
Educație tehnologică și aplicații practice	TC	0,5	0,5	0,5	0,5
Informatică și TIC		0,5	0,5	0,5	0,5
VII. Consiliere și orientare		1	1	1	1
Consiliere și dezvoltare personală	TC	1	1	1	1
Număr total de ore în TC		29	31	34	34
Număr de ore în CDS		0-1	0-1	0-1	0-1
Număr minim-maxim de ore pe săptămână**		29-30	31-32	34-35	34-35

TC = trunchi comun, CDS = curriculum la decizia școlii

Ordinul 5086/2019 M.Of. 732 din 06-sep-2019

*În cadrul acestei discipline vor fi studiate: la clasa a V-a *Gândire critică și drepturile copilului*, la clasa a VI-a *Educație interculturală*, la clasa a VII-a *Educație pentru cetățenie democratică* și la clasa a VIII-a *Educație economico-financiară*.

**Învățământul preuniversitar coregrafic are un număr mai mare de ore decât celelalte specializări artistice, absolvirea studiilor preuniversitare constituind specializare pentru dansatori-balerini. Numărul de ore de practică este determinant pentru obținerea calificării; după absolvirea clasei a XII-a ei pot fi angajați ca artiști cu drepturi depline.

(2) Precizări privind aplicarea Planului-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă - coregrafie

1. Disciplina *Dans clasic* se desfășoară pe grupe de 7-12 elevi/oră, minimum 5, maximum 15, cu acompaniament de pian asigurat de profesorul acompaniator-corepetitor.

2. Disciplina *Ritmică* se desfășoară pe clasă.

3. Disciplina *Educație fizică și sport* se integrează pregătirii de specialitate din aria curriculară *Arte*, întrucât competențele dobândite în cadrul acesteia le includ pe cele ale disciplinei *Educație fizică și sport*.

4. Curriculumul la decizia școlii va include studiul disciplinei *Pian complementar*.

5. Elevii înscriși în școlile cu program suplimentar de artă-coregrafie parcurg în cadrul acestor unități de învățământ disciplinele de trunchi comun și disciplina opțională.

ANEXA nr. 3: PLANUL-CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă - arte vizuale

(- Anexa nr. 6 la Ordinul nr. 3.590/2016)

(1) _

Aria curriculară/disciplina		Clasa			
		V	VI	VII	VIII
I. Limbă și comunicare		8	8	9	8
Limba și literatura română	TC	4	4	4	4
Limba modernă 1		2	2	2	2
Limba modernă 2		2	2	2	2
Elemente de limbă latină și de cultură romanică		-	-	1	-
II. Matematică și științe ale naturii		5	8	10	9
Matematică	TC	4	4	4	4
Fizică		-	2	2	2
Chimie		-	-	2	2
Biologie		1	2	2	1
III. Om și societate		5	4	4	6
Educație socială*	TC	1	1	1	1
Istorie		2	1	1	2
Geografie		1	1	1	2
Religie		1	1	1	1
IV. Arte		6,5-7,5	6,5-7,5	6,5-7,5	6,5-7,5
Educație muzicală		0,5	0,5	0,5	0,5
Desen		2	2	2	2
Pictură		2	2	2	2
Modelaj		2	2	2	2
Opțional	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
V. Educație fizică, sport și sănătate		2	2	2	2
Educație fizică și sport	TC	2	2	2	2
VI. Tehnologii		1	1	1	1
Educație tehnologică și aplicații practice	TC	0,5	0,5	0,5	0,5
Informatică și TIC		0,5	0,5	0,5	0,5
VII. Consiliere și orientare		0,5	0,5	0,5	0,5
Consiliere și dezvoltare personală	TC	0,5	0,5	0,5	0,5
Număr total de ore în TC		28	30	33	33
Număr de ore în CDS		0-1	0-1	0-1	0-1
Număr total de ore pe săptămână		28-29	30-31	33-34	33-34

TC = trunchi comun, CDS = curriculum la decizia școlii

*În cadrul acestei discipline vor fi studiate: la clasa a V-a *Gândire critică și drepturile copilului*, la clasa a VI-a *Educație interculturală*, la clasa a VII-a *Educație pentru cetățenie democratică* și la clasa a VIII-a *Educație economico-financiară*.

(2) Precizări privind aplicarea Planului-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă - arte vizuale

1. Disciplinele *Desen*, *Pictură* și *Modelaj* se predau pe grupe formate din 8-12 elevi.

2. Curriculumul la decizia școlii urmărește dezvoltarea competențelor specifice corespunzătoare studiului istoriei artelor și arhitecturii, integrate cu competențe specifice altor arii curriculare precum: om și societate, tehnologii, matematică și științe etc. (expresivitate culturală, raportarea personală la elemente definitorii ale contextului cultural local și ale patrimoniului cultural național, european și universal, participarea la proiecte culturale în contexte informale și nonformale, exprimarea unor caracteristici matematice cantitative sau calitative specifice artei și arhitecturii etc.)

3. Elevii înscriși în școlile cu program suplimentar de artă - arte vizuale parcurg în cadrul acestor unități de învățământ disciplinele de trunchi comun și disciplina opțională.

ANEXA nr. 4: PLANUL-CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT pentru învățământul gimnazial cu program sportiv integrat

(- Anexa nr. 7 la Ordinul nr. 3.590/2016)

(1) _

Aria curriculară/disciplina		Clasa			
		V	VI	VII	VIII

Ordinul 5086/2019 M.Of. 732 din 06-sep-2019

I. Limbă și comunicare		8	8	9	8
Limba și literatura română	TC	4	4	4	4
Limba modernă 1		2	2	2	2
Limba modernă 2		2	2	2	2
Elemente de limbă latină și de cultură romanică		-	-	1	-
II. Matematică și științe ale naturii		5	8	10	9
Matematică	TC	4	4	4	4
Fizică		-	2	2	2
Chimie		-	-	2	2
Biologie		1	2	2	1
III. Om și societate		5	4	4	6
Educație socială*	TC	1	1	1	1
Istorie		2	1	1	2
Geografie		1	1	1	2
Religie		1	1	1	1
IV. Arte		1	1	1	1
Educație plastică	TC	0,5	0,5	0,5	0,5
Educație muzicală		0,5	0,5	0,5	0,5
V. Educație fizică, sport și sănătate		7-8	7-8	7-8	7-8
Educație fizică și sport**	TC	2	2	2	2
Pregătire sportivă practică	TC	5	5	5	5
Opțional***	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
VI. Tehnologii		1	1	1	1
Educație tehnologică și aplicații practice	TC	0,5	0,5	0,5	0,5
Informatică și TIC		0,5	0,5	0,5	0,5
VII. Consiliere și orientare		1	1	1	1
Consiliere și dezvoltare personală	TC	1	1	1	1
Număr total de ore pe săptămână		28-29	30-31	33-34	33-34

TC = trunchi comun, CDS = curriculum la decizia școlii

*În cadrul acestei discipline vor fi studiate: la clasa a V-a *Gândire critică și drepturile copilului*, la clasa a VI-a *Educație interculturală*, la clasa a VII-a *Educație pentru cetățenie democratică* și la clasa a VIII-a *Educație economico-financiară*.

**Pentru învățământul gimnazial cu program sportiv integrat, cele 2 ore alocate disciplinei *Educație fizică și sport* se alocă suplimentar disciplinei *Pregătire sportivă practică*.

***Curriculumul la decizia școlii (CDS) se alocă suplimentar pregătirii sportive practice.

(2) Precizări privind aplicarea prevederilor Ordinului ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 3.462/2012 privind aprobarea Metodologiei organizării și desfășurării activităților de educație fizică și sport în învățământul preuniversitar

În conformitate cu prevederile Ordinului ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 3.462/2012 privind aprobarea Metodologiei organizării și desfășurării activităților de educație fizică și sport în învățământul preuniversitar, în învățământul gimnazial, în afara orelor de educație fizică și sport prevăzute în planul-cadru, pot fi constituite formații sportive și ansambluri sportive.

A. Formațiile sportive se constituie pentru elevii cu aptitudini motrice deosebite și se pregătesc ca reprezentative ale unităților de învățământ participante la competițiile sportive interscolare (de exemplu, Olimpiada Națională a Sportului Școlar/Olimpiada Gimnaziilor). Formațiile sportive se constituie și se pregătesc pentru o singură disciplină sportivă, în cazul sporturilor pe echipe, și pentru una sau mai multe discipline sportive, în cazul sporturilor individuale. Numărul formațiilor sportive se aprobă de către consiliul de administrație al unității de învățământ, la propunerea catedrelor de specialitate, în funcție de resursele materiale și umane disponibile. În unitățile de învățământ în care nu există catedre de specialitate, propunerea se face de către profesorul de educație fizică.

Pentru pregătirea formațiilor sportive se alocă un număr de 2 ore pe săptămână pentru fiecare formație sportivă, în afara orarului zilnic. Aceste ore intră în norma didactică a profesorului de educație fizică și se consemnează în condică. O formație sportivă este alcătuită din minimum 10 - maximum 25 de elevi, proveniți din una sau mai multe clase de același nivel de învățământ. Programele școlare pentru acest gen de activitate sunt cele elaborate pentru nivelul începători - disciplina Pregătire sportivă practică.

B. Ansamblurile sportive se organizează pentru elevii care doresc să participe la activități motrice, cu caracter competițional sau recreativ, la solicitarea scrisă a elevilor/părinților. Unitatea de învățământ va prezenta elevilor o ofertă de discipline sportive sau de activități motrice, în funcție de resursele materiale și umane de care dispune.

Ansamblurile sportive se desfășoară pe grupe, cu câte o (una) oră pe săptămână, în afara orarului zilnic. Orele de ansamblu sportiv sunt incluse în norma didactică a profesorului de educație fizică și se consemnează în condică. Fiecare grupă este alcătuită din minimum 10 - maximum 25 de elevi, proveniți de la una sau mai multe clase. Numărul grupelor de ansamblu sportiv se aprobă de către consiliul de administrație al unității de învățământ, la propunerea catedrelor de specialitate. În unitățile de învățământ în care nu există catedre de specialitate, propunerea se face de către profesorul de educație fizică.

Elevii care au statutul de scutit medical la lecțiile de educație fizică pot participa, în funcție de recomandările scrise ale medicului specialist, la orele de ansamblu sportiv. Programul activităților motrice din cadrul orei de ansamblu sportiv este stabilit de către profesorul de educație fizică împreună cu elevii participanți. Numărul ansamblurilor sportive și al formațiilor sportive ale unei unități de învățământ, precum și criteriile de constituire a acestora se aprobă de către consiliul de administrație în luna mai, pentru anul școlar următor, după analiza opțiunilor elevilor/părinților, prezentate în scris.

(3) Precizări privind aplicarea Planului-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu program sportiv integrat

1. Disciplina *Pregătire sportivă practică* se realizează pe clase, pe grupe, pe grupe valorice sau individual, potrivit nivelului de învățământ, specificului fiecărei discipline sportive, performanțelor elevilor, criteriilor de vârstă și sex, astfel:

a) pentru o singură disciplină sportivă, cu întreaga clasă, considerată o grupă, fete și/sau băieți, în limita numărului

Ordinul 5086/2019 M.Of. 732 din 06-sep-2019

maxim de locuri alocat unei clase;

b) pentru o singură disciplină sportivă, pe două grupe constituite pe criterii de sex, în limita numărului de locuri, minim/maxim, specific disciplinei sportive și în limita numărului maxim de locuri alocat unei clase;

c) pentru o singură disciplină sportivă, pe două grupe valorice, fete și/sau băieți, în limita numărului de locuri, minim/maxim, specific disciplinei sportive și în limita numărului maxim de locuri alocat unei clase;

d) pentru două discipline sportive, pe două grupe de fete și/sau de băieți, în limita numărului de locuri, minim/maxim, specific fiecărei discipline sportive și în limita numărului maxim de locuri alocat unei clase;

e) pentru mai mult de două discipline sportive la o clasă, pe grupe de fete și/sau de băieți, în limita numărului de locuri, minim/maxim, specific fiecărei discipline sportive și în limita numărului maxim de locuri alocat unei clase;

f) pe grupe valorice, constituite din elevi proveniți din două sau mai multe clase din cadrul aceleiași ciclului de învățământ.

2.

a) O grupă de studiu conține minimum 10 elevi. Prin excepție, inspectoratul școlar poate aproba grupe și grupe valorice, fiecare cuprinzând cel puțin 7 elevi.

b) În situații deosebite - abandon, îmbolnăviri sau accidentări irecuperabile, transfer școlar, alte situații - când nu există posibilitatea completării imediate cu alți elevi, clasele, grupele și grupele valorice rămase sub efectiv pot funcționa până la sfârșitul anului școlar, cu aprobarea Ministerului Educației Naționale.

c) În orice situație, conducerea unității de învățământ trebuie să respecte raportul optim dintre numărul disciplinelor sportive, specificul acestora și numărul de elevi, pe de o parte, și numărul profesorilor, specializările acestora și constituirea normelor didactice, pe de altă parte.

3. Pregătirea sportivă practică în disciplina sportivă de specializare se realizează prin antrenamentul sportiv, care are o durată de 90-100 de minute, echivalentul a două ore din norma de predare.

4. În învățământul gimnazial, clasele/grupele cu profil sportiv se pot constitui numai cu elevi al căror nivel valoric este de începători, de avansați (II și I) și/sau de performanță.

a) Elevii de nivel valoric începători sunt cei care se inițiază în practicarea disciplinei sportive și care participă doar la întreceri sportive locale.

b) Elevii de nivel valoric avansați II sunt cei care participă în sistemul competițional local (de sector).

c) Elevii de nivel valoric avansați I sunt cei care participă în sistemul competițional județean (municipiul București).

d) Elevii de nivel valoric performanță sunt cei care participă în sistemul competițional național.

5. Clasele mozaic sunt alcătuite din elevi de la mai multe discipline sportive pentru care nu a fost posibilă constituirea de grupe având numărul minim de sportivi prevăzut în reglementările legale în vigoare.

a) În cazul în care, pentru elevii din clasa mozaic, unitatea de învățământ are profesori cu specializări corespunzătoare, întreaga pregătire practică de specialitate a elevilor se desfășoară, în mod obligatoriu, în unitatea de învățământ, cu aceste cadre didactice.

b) În cazul în care, pentru o parte sau pentru toți elevii din clasa mozaic, unitatea de învățământ nu are profesori cu specializări corespunzătoare, acești elevi vor efectua obligatoriu în unitatea școlară 4 ore de pregătire sportivă practică. În cadrul celor 4 ore de pregătire sportivă practică se urmărește realizarea competențelor specifice marcate cu asterisc în programele școlare corespunzătoare profilului sportiv.

La sfârșitul fiecărei luni, elevii vor aduce dirigintelui clasei documentele care atestă prezența la celelalte ore de pregătire sportivă practică de specialitate, efectuate la cluburile sportive școlare sau la structurile sportive la care se pregătesc.

6. Aceste precizări se aplică și învățământului gimnazial cu program sportiv integrat din unitățile de învățământ cu predare în limbile minorităților naționale.

ANEXA nr. 5: PLANUL-CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă - muzică, cu predare în limbile minorităților naționale, și pentru școlile sau clasele cu elevi aparținând minorităților naționale care studiază în limba română*

(- Anexa nr. 8 la Ordinul nr. 3.590/2016)

Aria curriculară/disciplina		Clasa			
		V	VI	VII	VIII
I. Limbă și comunicare		10	10	11	10
Limba și literatura română	TC	4	4	4	4
Limba maternă		4	4	4	4
Limba modernă 1		2	2	2	2
Elemente de limbă latină și de cultură romanică		-	-	1	-
II. Matematică și științe ale naturii		5	8	10	9
Matematică	TC	4	4	4	4
Fizică		-	2	2	2
Chimie		-	-	2	2
Biologie		1	2	2	1
III. Om și societate		5	5	5	6
Educație socială**	TC	1	1	1	1
Istorie		2	1	1	2
Istoria și tradițiile minorităților		-	1	1	-
Geografie		1	1	1	2
Religie		1	1	1	1
IV. Arte		7,5-8,5	7,5-8,5	7,5-8,5	7,5-8,5
Educație plastică	TC	0,5	0,5	0,5	0,5
Instrument principal		3	3	3	3
Teorie-solfegiu-dicteu		2	2	2	2
Pian complementar/Instrument auxiliar		1	1	1	1
Ansamblu instrumental/coral		1	1	1	1
Opțional	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
V. Educație fizică, sport și sănătate		2	2	2	2
Educație fizică și sport	TC	2	2	2	2

Ordinul 5086/2019 M.Of. 732 din 06-sep-2019

VI. Tehnologii		1	1	1	1
Educație tehnologică și aplicații practice	TC	0,5	0,5	0,5	0,5
Informatică și TIC		0,5	0,5	0,5	0,5
VII. Consiliere și orientare		0,5	0,5	0,5	0,5
Consiliere și dezvoltare personală	TC	0,5	0,5	0,5	0,5
Număr total de ore în TC		31	34	37	36
Număr de ore în CDS		0-1	0-1	0-1	0-1
Număr minim-maxim de ore pe săptămână		31-32	34-35	37-38	36-37

TC = trunchi comun, CDS = curriculum la decizia școlii

* Precizările privind aplicarea Planului-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă - muzică, pentru învățământul cu predare în limba română, sunt valabile și în școlile cu predare în limbile minorităților naționale sau în școlile sau clasele cu elevi aparținând minorităților naționale care studiază în limba română.

** În cadrul acestei discipline vor fi studiate: la clasa a V-a *Gândire critică și drepturile copilului*, la clasa a VI-a *Educație interculturală*, la clasa a VII-a *Educație pentru cetățenie democratică* și la clasa a VIII-a *Educație economico-financiară*.

ANEXA nr. 6: PLANUL-CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă - coregrafie, cu predare în limbile minorităților naționale, și pentru școlile sau clasele cu elevi aparținând minorităților naționale care studiază în limba română*

(- Anexa nr. 9 la Ordinul nr. 3.590/2016)

Aria curriculară/disciplina		Clasa			
		V	VI	VII	VIII
I. Limbă și comunicare		10	10	11	10
Limba și literatura română	TC	4	4	4	4
Limba maternă		4	4	4	4
Limba modernă 1		2	2	2	2
Elemente de limbă latină și de cultură romanică		-	-	1	-
II. Matematică și științe ale naturii		5	8	10	9
Matematică	TC	4	4	4	4
Fizică		-	2	2	2
Chimie		-	-	2	2
Biologie		1	2	2	1
III. Om și societate		5	5	5	6
Educație socială**	TC	1	1	1	1
Istorie		2	1	1	2
Istoria și tradițiile minorităților		-	1	1	-
Geografie		1	1	1	2
Religie		1	1	1	1
IV. Arte		7-8	7-8	7-8	7-8
Educație plastică	TC	0,5	0,5	0,5	0,5
Educație muzicală		0,5	0,5	0,5	0,5
Dans clasic		5	6	6	6
Ritmicitate		1	-	-	-
Opțional	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
V. Educație fizică, sport și sănătate		2	2	2	2
Educație fizică și sport	TC	2	2	2	2
VI. Tehnologii		1	1	1	1
Educație tehnologică și aplicații practice	TC	0,5	0,5	0,5	0,5
Informatică și TIC		0,5	0,5	0,5	0,5
VII. Consiliere și orientare		1	1	1	1
Consiliere și dezvoltare personală	TC	1	1	1	1
Număr total de ore în TC		31	34	37	36
Număr de ore în CDS		0-1	0-1	0-1	0-1
Număr minim-maxim de ore pe săptămână***		31-32	34-35	37-38	36-37

TC = trunchi comun, CDS = curriculum la decizia școlii

* Precizările privind aplicarea Planului-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă - coregrafie, pentru învățământul cu predare în limba română, sunt valabile și în școlile cu predare în limbile minorităților naționale sau în școlile sau clasele cu elevi aparținând minorităților naționale care studiază în limba română.

** În cadrul acestei discipline vor fi studiate: la clasa a V-a *Gândire critică și drepturile copilului*, la clasa a VI-a *Educație interculturală*, la clasa a VII-a *Educație pentru cetățenie democratică* și la clasa a VIII-a *Educație economico-financiară*.

*** Învățământul preuniversitar coregrafic are un număr mai mare de ore decât celelalte specializări artistice, absolvirea studiilor preuniversitare constituind specializare pentru dansatori-balerini. Numărul de ore de practică este determinant pentru obținerea calificării; după absolvirea clasei a XII-a ei pot fi angajați ca artiști, cu drepturi depline.

ANEXA nr. 7: PLANUL-CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă - arte vizuale, cu predare în limbile minorităților naționale, și pentru școlile sau clasele cu elevi aparținând minorităților naționale care studiază în limba română*

(- Anexa nr. 10 la Ordinul nr. 3.590/2016)

Ordinul 5086/2019 M.Of. 732 din 06-sep-2019

Aria curriculară/disciplina		Clasa			
		V	VI	VII	VIII
I. Limbă și comunicare		10	10	11	10
Limba și literatura română	TC	4	4	4	4
Limba maternă		4	4	4	4
Limba modernă 1		2	2	2	2
Elemente de limbă latină și de cultură romanică		-	-	1	-
II. Matematică și științe ale naturii		5	8	10	9
Matematică	TC	4	4	4	4
Fizică		-	2	2	2
Chimie		-	-	2	2
Biologie		1	2	2	1
III. Om și societate		5	5	5	6
Educație socială**	TC	1	1	1	1
Istorie		2	1	1	2
Istoria și tradițiile minorităților		-	1	1	-
Geografie		1	1	1	2
Religie		1	1	1	1
IV. Arte		6,5-7,5	6,5-7,5	6,5-7,5	6,5-7,5
Educație muzicală	TC	0,5	0,5	0,5	0,5
Desen		2	2	2	2
Pictură		2	2	2	2
Modelaj		2	2	2	2
Opțional	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
V. Educație fizică, sport și sănătate		2	2	2	2
Educație fizică și sport	TC	2	2	2	2
VI. Tehnologii		1	1	1	1
Educație tehnologică și aplicații practice	TC	0,5	0,5	0,5	0,5
Informatică și TIC		0,5	0,5	0,5	0,5
VII. Consiliere și orientare		0,5	0,5	0,5	0,5
Consiliere și dezvoltare personală	TC	0,5	0,5	0,5	0,5
Număr total de ore în TC		30	33	36	35
Număr de ore în CDS		0-1	0-1	0-1	0-1
Număr total de ore pe săptămână		30-31	33-34	36-37	35-36

TC = trunchi comun, CDS = curriculum la decizia școlii

* Precizările privind aplicarea Planului-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu program integrat și suplimentar de artă - arte vizuale, pentru învățământul cu predare în limba română, sunt valabile și în școlile cu predare în limbile minorităților naționale sau în școlile sau clasele cu elevi aparținând minorităților naționale care studiază în limba română.

** În cadrul acestei discipline vor fi studiate: la clasa a V-a *Gândire critică și drepturile copilului*, la clasa a VI-a *Educație interculturală*, la clasa a VII-a *Educație pentru cetățenie democratică* și la clasa a VIII-a *Educație economico-financiară*.

ANEXA nr. 8: PLANUL-CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT pentru învățământul gimnazial cu program sportiv integrat, cu predare în limbile minorităților naționale, și pentru școlile sau clasele cu elevi aparținând minorităților naționale care studiază în limba română*

(- Anexa nr. 11 la Ordinul nr. 3.590/2016)

Aria curriculară/disciplina		Clasa			
		V	VI	VII	VIII
I. Limbă și comunicare		10	10	11	10
Limba și literatura română	TC	4	4	4	4
Limba maternă		4	4	4	4
Limba modernă 1		2	2	2	2
Elemente de limbă latină și de cultură romanică		-	-	1	-
II. Matematică și științe ale naturii		5	8	10	9
Matematică	TC	4	4	4	4
Fizică		-	2	2	2
Chimie		-	-	2	2
Biologie		1	2	2	1
III. Om și societate		5	5	5	6
Educație socială**	TC	1	1	1	1
Istorie		2	1	1	2
Istoria și tradițiile minorităților		-	1	1	-
Geografie		1	1	1	2
Religie		1	1	1	1
IV. Arte		1	1	1	1
Educație plastică	TC	0,5	0,5	0,5	0,5
Educație muzicală		0,5	0,5	0,5	0,5
V. Educație fizică, sport și sănătate		7-8	7-8	7-8	7-8
Educație fizică și sport***	TC	2	2	2	2
Pregătire sportivă practică		5	5	5	5
Opțional	CDS	0-1	0-1	0-1	0-1
VI. Tehnologii		1	1	1	1
Educație tehnologică și aplicații practice	TC	0,5	0,5	0,5	0,5

Ordinul 5086/2019 M.Of. 732 din 06-sep-2019

Informatică și TIC		0,5	0,5	0,5	0,5
VII. Consiliere și orientare		1	1	1	1
Consiliere și dezvoltare personală	TC	1	1	1	1
Număr total de ore în TC		30	33	36	35
Număr de ore în CDS****		0-1	0-1	0-1	0-1
Număr total de ore pe săptămână		30-31	33-34	36-37	35-36

TC = trunchi comun, CDS = curriculum la decizia școlii

* Precizările privind aplicarea Planului-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu program sportiv integrat, pentru învățământul cu predare în limba română, sunt valabile și în școlile cu predare în limbile minorităților naționale sau în școlile sau clasele cu elevi aparținând minorităților naționale care studiază în limba română. De asemenea, precizările privind aplicarea prevederilor Ordinului ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 3.462/2012 privind aprobarea Metodologiei organizării și desfășurării activităților de educație fizică și sport în învățământul preuniversitar se aplică și pentru școlile cu predare în limbile minorităților naționale sau în școlile sau clasele cu elevi aparținând minorităților naționale care studiază în limba română.

** În cadrul acestei discipline vor fi studiate: la clasa a V-a *Gândire critică și drepturile copilului*, la clasa a VI-a *Educație interculturală*, la clasa a VII-a *Educație pentru cetățenie democratică* și la clasa a VIII-a *Educație economico-financiară*.

*** Pentru învățământul gimnazial cu program sportiv integrat, cele două ore alocate disciplinei *Educație fizică și sport* se alocă suplimentar disciplinei *Pregătire sportivă practică*.

**** Curriculumul la decizia școlii (CDS) în cazul învățământului sportiv integrat este dezvoltat pentru asigurarea optimă a pregătirii sportive orientate spre performanță. Disciplinele de CDS în cadrul învățământului sportiv integrat, incluse în oferta națională, sunt: *Pregătire specifică probei/postului** (CDS la nivel de arie) și *Expresivitate corporală sportivă* (CDS integrat).

Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 732 din data de 6 septembrie 2019

Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

**Programa școlară
pentru disciplina
BIOLOGIE
CLASELE a V-a – a VIII-a**

București, 2017

Notă de prezentare

Programa școlară pentru disciplina *Biologie* reprezintă o ofertă curriculară pentru învățământul gimnazial. Disciplina este prevăzută în planul-cadru de învățământ, la aria curriculară *Matematică și științe ale naturii*, având un buget de timp de 1 oră/săptămână pentru clasele a V-a și a VIII-a, respectiv 2 ore/săptămână pentru clasele a VI-a și a VII-a.

Programa disciplinei *Biologie* este elaborată potrivit modelului de proiectare curriculară centrat pe competențe. Construcția acestei programe a pornit de la structurarea achizițiilor dobândite de elevi în învățământul primar, urmărindu-se, în același timp, racordarea la *Cadrul de referință pentru științe TIMSS 2011*, să răspundă la *Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene privind competențele cheie din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți* (2006/962/EC), precum și contribuția specifică la profilul de formare al elevului din ciclul gimnazial. Programa vizează, în primul rând, formarea competenței cheie specifică disciplinei (*competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii*), dar contribuie și la formarea altor competențe cheie cum ar fi: *comunicarea în limba maternă, a învăța să înveți, competențe în utilizarea noilor tehnologii informaționale și de comunicație, competențe sociale și civice, inițiativă și antreprenoriat, sensibilizare culturală și exprimare artistică*.

Prin competențele generale și specifice propuse, studiul disciplinei *Biologie* contribuie la realizarea profilului de formare a elevului absolvent al nivelului gimnazial de învățământ. Acest profil se conturează prin dezvoltarea capacității elevului de a rezolva probleme și situații problemă din viața cotidiană, de a proiecta și derula un demers investigativ pentru a verifica o ipoteză de lucru, de a prelucra, reprezenta grafic și interpreta date și dovezi experimentale, de a-și imagina și realiza unele produse utile pentru activitățile curente și de a manifesta interes pentru o viață sănătoasă și pentru păstrarea unui mediu curat.

Disciplina *Biologie*, prin specificul său, vizează observarea și explorarea lumii vii în ansamblul său dar și componentele, procesele și fenomenele caracteristice. În cadrul orelor de biologie, elevii sunt îndrumați să-și dezvolte cunoașterea pornind de la explorarea și investigarea lumii înconjurătoare, a mediului de viață apropiat, a relațiilor observabile dintre viețuitoare și mediul lor de viață, către înțelegerea propriului loc în natură, a consecințelor propriului comportament asupra sănătății sale și a mediului. Învățarea promovată de această disciplină urmărește raportarea elevului la mediul de viață cu mijloacele și metodele specifice adaptate vârstei acestuia.

Formarea competențelor propuse se bazează pe o multitudine de conexiuni pe care profesorul le poate face în dialog cu elevii, pe implicarea elevilor în activități multiple de observare, aplicare și experimentare. Astfel, se dezvoltă capacitatea elevilor de a integra informații noi în modele explicative proprii, de a aplica achizițiile dobândite în rezolvarea unor probleme simple din viața cotidiană, de a găsi soluții la probleme noi, de a-și forma gândirea logică, dar și de a-și manifesta creativitatea și originalitatea.

Societatea contemporană oferă membrilor ei contexte tot mai variate, situații și probleme fără răspunsuri prefabricate, la care aceștia trebuie să găsească adesea rezolvare. Capacitatea de răspuns și adaptare a individului depinde de reperele sale comportamental-axiologice - **atitudini și valori** - și de aptitudinile dezvoltate pe parcursul învățării. Acestea îi vor facilita elevului - viitor adult integrarea în mediul social și natural.

Din setul de **atitudini** dezvoltate de disciplina *Biologie* fac parte:

- curiozitatea și dorința de a-și pune întrebări
- spiritul de observație și receptivitatea
- spiritul de investigație
- interpretarea critică a faptelor observate
- dorința de a împărtăși experiențe proprii și de a facilita învățarea altora
- flexibilitatea în aplicarea cunoștințelor dobândite în viața cotidiană.

Acestea constituie fundamentul atitudinal al unei personalități puternice, dinamice bazată pe **valori** precum:

- respectul față de adevărul științific și față de orice formă de viață
- cooperarea între persoane
- toleranța față de opiniile altora
- grija față de sănătatea proprie și a mediului înconjurător.

Structura programei școlare include, pe lângă Nota de prezentare, următoarele elemente:

- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea de probleme specifice unui domeniu sau generale, în contexte particulare diverse.

Competențele generale vizate de disciplina *Biologie* reprezintă achizițiile de cunoaștere, abilitățile și atitudinile dobândite de elevi în gimnaziu.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale și se formează pe parcursul unui an școlar. Pentru realizarea acestora, programa cuprinde și exemple de activități de învățare concrete, variate care valorifică implicarea activă și învățarea conștientă a elevului. **Activitățile de învățare** constituie modalități de organizare a activității didactice în scopul realizării competențelor. Exemplele de activități de învățare, propuse de programa școlară, sunt formulate cu un anumit grad de generalitate, pentru a permite o abordare flexibilă, adecvată particularităților de vârstă și nevoilor elevilor.

Conținuturile învățării reprezintă mijloace informaționale prin care se urmărește realizarea competențelor; conținuturile sunt grupate pe următoarele domenii importante:

- Viețuitoarele în mediul lor de viață
- Funcțiile fundamentale ale viețuitoarelor
- Noțiuni generale privind ereditatea și variabilitatea la om
- Evoluționism
- Sănătatea omului și a mediului

Sugestiile metodologice cuprind strategii didactice, sugestii recomandate pentru fiecare dintre cele patru clase de gimnaziu și elemente de evaluare, cu scopul de a orienta cadrele didactice în aplicarea programei. Strategiile didactice propuse recomandă explorarea lumii vii pornind de la situații-problemă observate în viața cotidiană, ale căror soluții pot fi identificate prin activități de investigare care valorifică și stimulează curiozitatea naturală a elevilor la această vârstă.

Competențe generale

- 1. Explorarea sistemelor biologice, a proceselor și a fenomenelor, cu instrumente și metode științifice**
- 2. Comunicarea adecvată în diferite contexte științifice și sociale**
- 3. Rezolvarea unor situații problemă din lumea vie, pe baza gândirii logice și a creativității**
- 4. Manifestarea unui stil de viață sănătos într-un mediu natural propice vieții**

CLASA a V-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Explorarea sistemelor biologice, a proceselor și a fenomenelor cu instrumente și metode științifice****Clasa a V-a****1.1. Extragerea informațiilor din texte, filme, tabele, desene, scheme, ca surse pentru identificarea caracteristicilor unor sisteme biologice, a unor procese și fenomene**

- *lectura unor texte din manual, atlase, reviste etc. în scopul extragerii informațiilor, realizării rezumatului sau a unei scheme logice a conținutului*
- *vizionarea unor filme cu diverse ecosisteme/ medii de viață pentru observarea caracteristicilor acestora*
- *observarea unor desene (de exemplu: imagini cu diferite viețuitoare, ecosisteme/ medii de viață), tabele (de exemplu: caracteristici definitorii ale diferitelor grupe de viețuitoare), scheme (de exemplu: lanțuri trofice) pentru extragerea caracteristicilor structurilor, fenomenelor, proceselor reprezentate*

1.2. Realizarea dirijată a unor activități simple de investigare pe baza unor fișe de lucru date

- *participarea la vizite didactice organizate în zone apropiate școlii pentru observarea caracteristicilor unor ecosisteme*
- *enunțarea unei situații - problemă/ ipoteză de lucru în scopul realizării unei investigații (de exemplu: de ce majoritatea animalelor dintr-o câmpie au culoare cenușie, de ce întâlnim anumite animale numai în anumite locuri sau momente ale zilei, de ce la câmpie multe plante au flori mici, fără miros etc.)*
- *colectarea unor probe din ecosistem în vederea analizei (de exemplu: minerale, probe de sol, probe de apă în vederea observării viețuitoarelor microscopice)*
- *realizarea unor observații microscopice asupra unor organisme colectate din mediu (de exemplu: bacterii fixatoare de azot din nodozitățile leguminoaselor, protiste din ape dulci stagnante, hife ale mușegaiului comun, alge)*
- *colectarea/fotografierea unor viețuitoare întâlnite în ecosistem în vederea realizării unor observații macroscopice (alge, fungi, plante, animale nevertebrate, animale vertebrate)*
- *completarea unor fișe de observație cu date rezultate în urma desfășurării experimentului/ investigației (de exemplu: plante și animale întâlnite în diferite medii de viață, comportamente animale observate în diferite momente ale zilei, caracteristici ale alcătuirii viețuitoarelor observate, variația factorilor de mediu în diferite momente ale zilei etc.)*
- *înregistrarea datelor în tabele/scheme (de exemplu: date culese din observații de scurtă durată sau de lungă durată - temperatura, umiditatea, vântul, numărul de ore de lumină pe zi, tipuri/număr viețuitoare dintr-un ecosistem)*
- *formularea concluziilor rezultate din investigația desfășurată (de exemplu: interpretarea datelor din fișele de lucru, din tabele/scheme)*
- *discutarea necesității unor reguli de conduită în vederea derulării eficiente a activității de investigație propuse*
- *îndeplinirea sarcinii de lucru repartizate în cadrul unor vizite de documentare în muzee, sere, grădini botanice, grădini zoologice sau în cadrul unui proiect, al unei activități de investigare*
- *interevaluarea activităților realizate în cadrul echipei sau între echipe*

2. Comunicarea adecvată în diferite contexte științifice și sociale

Clasa a V-a

2.1. Organizarea informațiilor științifice după un plan dat

- realizarea rezumatului sau a unei scheme logice a conținutului, pe baza lecturii unor texte din manual, atlase, reviste etc.
- corelarea și interpretarea informațiilor extrase din tabele/ scheme (de exemplu: adaptări comune unor organisme ce trăiesc în același ecosistem/ mediu de viață)
- completarea legendei unui desen realizat pe baza informațiilor din diverse surse - texte, imagini (de exemplu: relații între viețuitoare, adaptări morfologice ale viețuitoarelor la mediul de viață)
- realizarea unui text pe baza unor desene/scheme (de exemplu: descrierea unei păduri, pajiști etc. pe baza câtorva imagini sugestive ale acestora, a unui organism, a unui proces/ fenomen)
- integrarea și citarea corectă a referințelor bibliografice

2.2. Utilizarea adecvată a terminologiei specifice biologiei în comunicarea orală și scrisă

- prezentarea unor desene, postere, referate, proiecte realizate (de exemplu: jurnalul vieții unei plante/ unui animal)
- prezentarea unor expoziții cu fotografii din vacanță pentru identificarea unor ecosisteme diferite (pajiște, pădure, mare, râu, lac) sau a diverselor tipuri de viețuitoare întâlnite în vederea identificării lor
- descrierea relațiilor dintre viețuitoare precum și dintre acestea și mediu (verbală, scrisă, cu ajutorul unor afișe, desene)
- promovarea unor comportamente ecologice în comunitate prin utilizarea mijloacelor de comunicare TIC, a unor produse artistice realizate și prezentate etc.
- participarea la diferite jocuri de rol (de exemplu: simularea unor relații între viețuitoare), la concursuri pe teme ecologice
- compunerea de ghicitori pentru identificarea unor organisme sau a grupelor din care fac parte (de exemplu: „Cine mă recunoaște?”)
- stabilirea și asumarea unor reguli de comunicare în diferite contexte

3. Rezolvarea unor situații problemă din lumea vie pe baza gândirii logice și a creativității

Clasa a V-a

3.1. Identificarea caracteristicilor sistemelor biologice pe baza modelelor

- utilizarea unor imagini, materiale biologice proaspete sau naturalizate, mulaje, colecții pentru observarea caracteristicilor sistemelor biologice
- realizarea de desene, machete ale unor ecosisteme, modele ale unor tipuri de organisme
- reprezentarea grafică a lanțurilor și rețelelor trofice
- analiza unor situații-problemă cu ajutorul unor modele grafice (de exemplu: identificarea consecințelor pe care le-ar avea dispariția unei specii dintr-o rețea trofică/ introducerea unei noi specii asupra celorlalte viețuitoare din rețea)

3.2. Utilizarea unor algoritmi cunoscuți în investigarea lumii vii

- realizarea sarcinilor din cadrul unei investigații urmând etapele indicate în fișele de lucru și regulile de utilizare corectă a instrumentarului de laborator, a microscopului
- realizarea proiectelor respectând regulile/etapele de lucru
- stabilirea unor criterii în scopul clasificării organismelor studiate sau al realizării unor colecții de semințe, frunze, fructe uscate, cochilii, pene etc.
- realizarea unor colecții de frunze, fructe, cochilii, pene, fotografii cu diferite categorii de viețuitoare etc. în vederea observării asemănărilor și deosebirilor între elemente din aceeași categorie
- efectuarea unor exerciții de recunoaștere și încadrare a speciilor studiate în grupe sistematice, pe baza comparării caracteristicilor observate

4. Manifestarea unui stil de viață sănătos într-un mediu natural propice vieții

Clasa a V-a

4.1. Utilizarea achizițiilor din domeniul biologiei în viața cotidiană

- *jocuri de rol, simulări ale unor situații din care să reiasă reguli de igienă pentru prevenirea infestării cu paraziți de la animalele domestice și de companie*
- *identificarea și utilizarea unor plante cu rol important în viața omului: plante medicinale, melifere, ornamentale etc.*
- *cultivarea plantelor (de exemplu: minisere, pepiniere de arbuști sau de arbori, îngrijirea plantelor din clasă și a spațiilor verzi din proximitatea școlii)*
- *îngrijirea animalelor (de exemplu: acvariu, terariu, animale domestice și de companie, construirea de căsuțe pentru păsări)*

4.2. Recunoașterea consecințelor activităților umane și ale propriului comportament asupra mediului înconjurător

- *efectuarea unor vizite, excursii pentru promovarea frumuseților naturale și pentru observarea efectelor unor comportamente umane asupra acestora*
- *stabilirea și aplicarea regulilor de comportament ecologic în timpul excursiilor, vizitelor, în clasă, acasă*
- *participarea la activități ecologice și de promovare a unui stil de viață sănătos*
- *realizarea de diverse produse din materiale reciclabile*

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Viețuitoarele în mediul lor de viață	Laboratorul de biologie – metode și instrumente de investigare a mediului înconjurător
	Viețuitoarele din mediul apropiat și mai îndepărtat (grădină/ parc/ livadă, pajiște, pădure, ape curgătoare/ ape stătătoare) • ecosistem (biotop, biocenoză) • factorii de mediu și variația lor • specii reprezentative: exemple, adaptările lor la mediul de viață • relații între viețuitoare: de hrănire (categorii trofice, lanțuri trofice); de reproducere; de apărare • importanța viețuitoarelor pentru natură și om • locul omului și impactul său asupra mediului: îngrijirea plantelor cultivate și a animalelor domestice și de companie, prevenirea unor infestări/infectări cu paraziți din mediul apropiat și a degradării mediului
	Alte medii de viață din țara noastră (peștera, Delta Dunării - Rezervație a Biosferei, Marea Neagră) și din alte zone ale planetei
	Grupe de viețuitoare: bacterii, protiste, ciuperci, plante (mușchi, ferigi, gimnosperme, angiosperme), animale (spongieri, celenterate, viermi, moluște, artropode, pești, amfibieni, reptile, păsări, mamifere) – caractere generale

Lucrări practice

1. Prezentarea microscopului optic, a lupei (componente, mod de utilizare), a altor instrumente de lucru în laboratorul de biologie și pe teren
2. Studiarea unor ecosisteme din apropierea școlii: înregistrarea unor factori abiotici (de exemplu: temperatură, precipitații, curenți de aer) și a unor factori biotici (de exemplu: fotografierea organismelor, numărarea, separarea organismelor animale/vegetale din substrat)
3. Observarea unor specii reprezentative de plante și animale din mediul de viață apropiat pentru evidențierea caracterelor generale și realizarea unor comparații (de exemplu: plante – animale, ciuperci – plante, vertebrate – nevertebrate, pești – amfibieni – reptile - păsări – mamifere)
4. Realizarea de observații microscopice asupra unor organisme cu ajutorul preparatelor proaspete sau fixate (de exemplu: bacterii fixatoare de azot din nodozitățile leguminoaselor, protiste din ape dulci stagnante, mucegaiuri, alge)
5. Realizarea unor observații de lungă durată pentru evidențierea influenței factorilor de mediu asupra creșterii și dezvoltării unor viețuitoare (de exemplu: calendarul naturii, unele colecții/ expoziții de fotografii ale ecosistemelor observate, identificarea unor zone poluate și nepoluate)
6. Colectarea și conservarea materialului biologic (de exemplu: realizarea unor colecții de conuri, semințe, cochilii de melci, pene etc.)
7. Efectuarea unor lucrări/activități de îngrijire a plantelor și animalelor (de exemplu: amenajarea unui colț verde/viu al clasei / laboratorului/ școlii/ locuinței; activități practice de înmulțire vegetativă, cultivare și îngrijire de plante anuale și perene; realizarea și amplasarea de căsuțe pentru păsările; realizarea și amplasarea de hrănituri și adăpători pentru păsările; înființarea unor microsere/ microgospodării)
8. Vizite la grădini botanice/ grădini zoologice/ ferme de creștere a animalelor și/sau plantelor/ gospodării individuale

*Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe.

CLASA a VI-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Explorarea sistemelor biologice, a proceselor și a fenomenelor cu instrumente și metode științifice****Clasa a VI-a****1.1. Selectarea unor texte, filme, tabele, desene, scheme, grafice, diagrame ca surse pentru extragerea unor informații referitoare la unele procese, fenomene și sisteme biologice**

- stabilirea unor criterii de selecție a surselor de informare și a metodelor de lucru (de exemplu: pentru selectarea surselor de informare referitoare la acordarea măsurilor de prim ajutor)
- căutarea și selectarea informațiilor dintr-o sursă (de exemplu: selectarea informațiilor despre particularități ale funcțiilor și organelor într-un anumit mediu utilizând manualul, o revistă, un atlas, un site, un film)
- selectarea și vizionarea unor filme în scopul observării structurii și funcționării unor organe, a particularităților lor în diferite medii de viață

1.2. Realizarea independentă a unor activități de investigare pe baza unor fișe de lucru date

- realizarea de observații microscopice asupra celulelor (de exemplu: celule macroscopice la citrice, microscopice din epiderma de ceapă, din mucoasa bucală) și a țesuturilor în scopul evidențierii caracteristicilor lor, a asemănărilor și a deosebirilor
- evidențierea rolurilor unor țesuturi (de exemplu: eliberarea substanțelor secretate prin strivirea petalelor de trandafir, a frunzelor de mentă, a coji de portocală etc.; evidențierea amidonului din țesutul de depozitare al tuberculului de cartof prin colorare cu iod, evidențierea flexibilității și a rezistenței dată de țesuturile mecanice prin îndreptarea unui jet de aer către tulpina ierboasă a unei plante; evidențierea vaselor lemnoase prin așezarea tulpinii unei plante cu flori albe într-un lichid colorat)
- realizarea unor experimente simple pentru evidențierea unor procese fiziologice urmărind enunțarea unei situații-problemă / ipoteză de lucru, alegerea metodelor și a instrumentelor, realizarea observațiilor, a măsurărilor, colectarea și înregistrarea datelor în tabele/scheme, interpretarea datelor, formularea și prezentarea concluziilor (de exemplu: evidențierea fotosintezei, extragerea clorofilei, evidențierea acțiunii unor sucuri digestive, evidențierea rolului perişorilor absorbant, evidențierea circulației sevei brute, măsurarea pulsului, a tensiunii arteriale, a frecvenței respiratorii în condiții de repaus și de efort, evidențierea fermentației alcoolice și a celei lactice, măsurarea perimetrului toracic în inspirație și în expirație, punerea în evidență a vaporilor de apă din aerul expirat, evidențierea transpirației și a eliminării apei sub formă de picături la plante, evidențierea influenței unor factori de mediu asupra funcțiilor la plante)

1.3. Colaborarea în echipă pentru îndeplinirea sarcinilor de explorare a sistemelor vii

- stabilirea unor reguli de conduită în vederea desfășurării eficiente a investigațiilor în echipă
- îndeplinirea sarcinii de lucru repartizate în cadrul unor vizite de documentare sau al activităților experimentale (de exemplu: într-o echipă care investighează modificarea unor parametri fiziologici, unii elevi măsoară pulsul, tensiunea arterială, respectiv frecvența respiratorie în repaus, alți elevi investighează aceiași parametri în efort)
- cooperarea în cadrul echipei, respectând regulile stabilite (de exemplu: în echipa care investighează modificarea unor parametri fiziologici în repaus/ efort, elevii compară datele obținute și interpretează rezultatele)
- interevaluarea activităților realizate în cadrul echipei sau între echipe

2. Comunicarea adecvată în diferite contexte științifice și sociale

Clasa a VI-a

2.1. Organizarea informațiilor științifice după un plan propriu

- elaborarea unui plan pentru documentare și organizarea informațiilor (de exemplu: pentru lecții de recapitulare, activități de proiecte)
- realizarea rezumatului sau a unei scheme logice a conținutului pe baza lecturii unor texte din manual, atlase, reviste etc.
- extragerea informațiilor dintr-un grafic/tabel/diagramă/schemă în scopul corelării și interpretării lor (de exemplu: citirea datelor din tabelele fiecărei echipe care a studiat câte un aspect al influenței unui factor de mediu asupra unei funcții vegetale și corelarea lor)
- completarea legendei unui desen realizat (de exemplu: alcătuirea generală a unei plante cu flori sau a unui mamifer) pe baza informațiilor din diverse surse (texte, imagini)
- redactarea unui text pe baza unor desene/scheme (de exemplu: descrierea unei structuri/a unui proces/fenomen)

2.2. Realizarea de produse de prezentare a informațiilor sub formă de modele, forme grafice, texte, produse artistice, cu mijloace TIC, utilizând adecvat terminologia specifică biologiei

- realizarea de postere, pliante, desene, prezentări multimedia, afișe în cadrul unor expoziții cu diverse teme (de exemplu: „Cum trăiesc animalele în mediul acvatic/ aerian/ terestru”)
- elaborarea și prezentarea unor compuneri/ eseuri pentru descrierea particularităților de alcătuire a organelor/sistemelor de organe vegetale și animale în corelație cu funcția îndeplinită (de exemplu: „De ce oamenii respiră prin plămâni? De ce peștii respiră prin branhii?”, „De ce carnivorele nu se pot hrăni cu iarbă?”)
- ateliere de lucru pe diverse teme: crearea unor produse artistice, a unor ghicitori, a unor povestiri cu teme biologice în cadrul unor concursuri, interpretarea de scenete/ scenarii/ jocuri de rol pe diverse teme biologice

3. Rezolvarea unor situații problemă din lumea vie pe baza gândirii logice și a creativității

Clasa a VI-a

3.1. Interpretarea diverselor modele ale unor sisteme biologice

- observarea unor planșe, mulaje, preparate microscopice, material biologic proaspăt sau conservat, radiografii etc. pentru identificarea caracteristicilor unor organe, țesuturi, celule
- realizarea/interpretarea unor scheme, grafice, diagrame, desene, mulaje, planșe referitoare la funcțiile de nutriție în lumea vegetală și în lumea animală

3.2. Aplicarea unor algoritmi selectați adecvat în investigarea lumii vii

- întocmirea unor fișe de lucru, fișe de observație, tabele și scheme recapitulative
- stabilirea etapelor unor procese fiziologice, ale unor investigații
- rezolvarea de probleme (de exemplu: aspecte de fiziologie vegetală și animală - respiratorie, circulatorie, digestivă, excretorie)
- realizarea unor studii de caz privind adaptările organismelor vegetale și animale la condițiile de mediu

4. Manifestarea unui stil de viață sănătos într-un mediu natural propice vieții

Clasa a VI-a

4.1. Transferarea achizițiilor din domeniul biologiei în contexte noi

- studii de caz din care să rezulte necesitatea adoptării unor reguli de igienă personală în vederea prevenirii îmbolnăvirilor, a infestării cu paraziți de la animalele domestice și de companie
- exerciții de căutare a unor soluții tehnice inspirate din structuri ale lumii vii (de exemplu: cum să preluăm oxigenul din apă - studiul unei branhii)

Clasa a VI-a

- efectuarea de lucrări de îngrijire a unor plante, animale domestice și/sau de companie
- exersarea unor comportamente responsabile în cazul situațiilor de urgență (de exemplu: cutremure, incendii, accidente etc.)

4.2. Identificarea relațiilor dintre propriul comportament și starea de sănătate

- vizionarea unor filme în vederea stabilirii consecințelor pe termen scurt și lung a acțiunii unor agenți patogeni/ factori poluanți asupra stării de sănătate a viețuitoarelor, inclusiv a omului
- recunoașterea consecințelor unor comportamente cu risc asupra stării de sănătate (de exemplu: consumul de tutun, alcool, droguri, alimentația nesănătoasă)
- realizarea unor proiecte de grup, portofolii, referate, pe diverse teme (de exemplu: relația dintre alimentația fast-food și obezitate)
- realizarea unor anchete, interviuri cu membrii familiei, colegi, pe teme precum regimul alimentar (cantitatea, calitatea și repartizarea în timp a alimentelor consumate)
- exerciții de analiză a consecințelor și de luare a deciziilor corecte privind propriul comportament - autoevaluarea comportamentului alimentar, a regimului hidric, a obișnuinței de a face sport sau mișcare în aer liber
- întocmirea unei rații alimentare echilibrate și adaptate vârstei pe baza studierii unor piramide alimentare, întocmirea unui orar zilnic cu timp alocat mișcării în aer liber sau sportului

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Funcțiile fundamentale ale viețuitoarelor	Organismul – un tot unitar • Organismul unei plante superioare (organe, țesuturi, celule) • Organismul unui mamifer și al omului (sisteme de organe, organe, țesuturi, celule)
	Funcțiile de nutriție în lumea vie
	Hrănirea • Fotosinteza, frunza – rolul cloroplastelor și al stomatelor, influența factorilor de mediu, importanța fotosintezei în natură • Sistemul digestiv și digestia la om • Adaptări ale digestiei și organelor digestive la diferite vertebrate în funcție de regimul de hrană (ierbivore, carnivore, omnivore – dentiție, stomac, intestin subțire); alte tipuri de hrănire în lumea vie: saprofită și parazită, plante carnivore
	Respirația • Respirația - proces prin care se obține energie (respirația aerobă și anaerobă - fermentația) • Respirația la plante, frunza - rolul stomatelor în schimbul de gaze, influența factorilor externi și interni • Sistemul respirator și respirația la om • Respirația în medii de viață diferite (traheală - insecte, cutanată - amfibieni, branhială – pești, pulmonară - păsări)
	Circulația • Absorbția și circulația sevei brute și a sevei elaborate, rădăcina și tulpina - rolul perisporilor absorbant și al vaselor conducătoare, influența factorilor de mediu • Mediul intern, sângele – componente și rolul lor, importanța vaccinării, grupe sangvine • Sistemul circulator și circulația la om • Particularități ale circulației la vertebrate (inima și tipuri de circulație), animale cu temperatura sângelui variabilă/constantă

Domenii de conținut	Conținuturi*
	Excreția • Transpirația la plante, frunza - rolul stomatelor, influența factorilor de mediu • Sistemul excretor și excreția la om • Adaptări ale excreției la medii de viață diferite (terestru, acvatic dulce, acvatic marin) Relații între funcțiile de nutriție Elemente de igienă și de prevenire a îmbolnăvirilor

Lucrări practice

1. Observații asupra celulelor (de exemplu: la citrice, din epiderma de ceapă, din mucoasa bucală)
2. Observații microscopice asupra țesuturilor vegetale și animale pe preparate fixe
3. Experiențe simple de punere în evidență a rolului țesuturilor (de exemplu: țesutul secretor din petalele de trandafir, din frunzele de mentă, din coaja de portocală; țesutul de depozitare - amidonul din tuberculul de cartof)
4. Evidențierea procesului de fotosinteză (de exemplu: producerea de oxigen la o plantă acvatică, necesitatea prezenței CO₂ pentru fotosinteză, producerea de amidon la o plantă terestră, extragerea pigmentilor clorofilieni din frunze)
5. Observarea influenței factorilor de mediu asupra fotosintezei (lumina, temperatura)
6. Evidențierea acțiunii unor sucuri digestive (de exemplu: saliva, bila)
7. Evidențierea respirației aerobe la plante (de exemplu: după consumul de oxigen și după dioxidul de carbon eliminat, determinarea consumului de substanțe organice)
8. Evidențierea respirației anaerobe (fermentația alcoolică – drojdia de bere; fermentația lactică - acrirea laptelui)
9. Măsurarea frecvenței respiratorii în condiții de repaus și de efort, a perimetrului toracic în inspirație și în expirație
10. Punerea în evidență a vaporilor de apă din aerul expirat
11. Simularea rolului lichidului pleural în mișcările respiratorii
12. Evidențierea rolului perişorilor absorbantî în absorbția apei
13. Evidențierea circulației sevei brute prin plantă (de exemplu: ramură de plop sau tei în apă cu albastru de metilen, ghiocei/ narcise în cerneală sau alți coloranți)
14. Observarea influenței temperaturii asupra absorbției și a circulației sevelor
15. Măsurarea pulsului și a tensiunii arteriale în condiții de repaus și de efort
16. Disecția inimii de mamifer
17. Evidențierea transpirației și a eliminării apei sub forma de picături la plante
18. Disecția unui rinichi de mamifer

*Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe.

CLASA a VII-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Explorarea sistemelor biologice, a proceselor și a fenomenelor cu instrumente și metode științifice****Clasa a VII-a****1.1. Sistematizarea informațiilor din texte, filme, tabele, desene, scheme, utilizate ca surse pentru explorarea unor sisteme biologice, a unor procese și fenomene**

- extragerea/organizarea după diferite criterii a informației din/în tabele, scheme, grafice, diagrame, fragmente de text, atlase, reviste, internet etc.
- înregistrarea datelor privind anatomia și fiziologia structurilor observate (sistem nervos, organe de simț, glande endocrine, structuri locomotorii) sub diferite forme

1.2. Realizarea independentă a unor activități de investigare pe baza unor fișe de lucru elaborate de elev

- realizarea de observații macroscopice asupra unor organe animale (oase, mușchi, encefal, măduva spinării) și vegetale (flori, fructe, semințe) pentru stabilirea caracteristicilor lor
- efectuarea de disecții asupra unor organe (de exemplu: disecția globului ocular) pentru stabilirea caracteristicilor lor anatomice
- realizarea de observații microscopice asupra unor țesuturi (de exemplu: țesut epitelial, muscular, osos, nervos), structuri (sporangii, spori), procese (înmugurirea la drojdii)
- realizarea unor lucrări de înmulțire a unor plante ornamentale/ de cultură prin însămânțare, butășire, altoire
- realizarea unor experimente/investigații pentru evidențierea unor procese fiziologice urmărind enunțarea unei situații - problemă/ipoteză de lucru, alegerea metodelor și a instrumentelor, realizarea observațiilor, a măsurărilor, colectarea și înregistrarea datelor în tabele/scheme, interpretarea datelor, formularea și prezentarea concluziilor (de exemplu: evidențierea influenței factorilor de mediu asupra germinației, a creșterii și dezvoltării plantelor; evidențierea mișcărilor la plante; evidențierea relațiilor între creșterea și dezvoltarea animalelor și factorii de mediu; observarea comportamentului de reproducere, de apărare la unele animale)
- realizarea unor experimente demonstrative (de exemplu: reflexul rotulian, achilean, reflexul pupilar fotomotor, determinarea punctului proxim, determinarea sensibilității tactile, termice și dureroase, determinarea câmpului vizual monocular și binocular, determinarea acuității auditive, a acuității gustative, harta gusturilor pe limbă, adaptarea receptorilor olfactivi, evidențierea amprentelor, evidențierea rolului pavilionului urechii, evidențierea sărurilor minerale din oase etc.)

1.3. Asumarea de roluri în cadrul echipei pentru rezolvarea sarcinilor de lucru

- stabilirea unor reguli de conduită în vederea desfășurării eficiente a investigațiilor în echipă
- stabilirea resurselor disponibile pentru alegerea sarcinii de lucru (de exemplu: pentru observarea comportamentului reproductiv, de apărare la animale, elevii care au acasă animale de companie efectuează observațiile, elevii care nu au acasă animale de companie efectuează prelucrarea grafică a observațiilor)
- alegerea sarcinii în cadrul echipelor ce realizează o investigație (de exemplu: pentru investigarea caracteristicilor structurale și funcționale ale pielii, o echipă evidențiază amprente digitale, alta acuitatea tactilă, alta sensibilitatea termică etc.)
- cooperarea în cadrul echipelor (de exemplu: compararea datelor obținute de echipele care investighează caracteristicile structurale și funcționale ale pielii și interpretarea rezultatelor)
- interevaluarea activităților realizate în cadrul echipei sau între echipe

2. Comunicarea adecvată în diferite contexte științifice și sociale

Clasa a VII-a

2.1. Interpretarea contextualizată a informațiilor științifice

- realizarea de tabele comparative privind particularitățile sistemelor de organe în funcție de mediul și modul de viață (de exemplu: adaptări locomotorii la mediile de viață, adaptări și interrelații ale organelor de simț etc.)
- conceperea unor scheme, grafice, tabele pentru evidențierea legăturilor cauzale între procese, influența unor factori asupra proceselor fiziologice studiate (de exemplu: luminozitatea și acuitatea vizuală, numărul orelor de somn și atenția, consumul de alcool și echilibrul, consumul de cafeină și randamentul intelectual etc.)
- analiza unor date statistice (de exemplu: corelarea acte de violență/accidente rutiere/ morbiditate - consum de alcool sau droguri, comportament sexual iresponsabil – ITS, sarcină nedorită) în scopul identificării comportamentelor de risc
- formularea de concluzii (de exemplu: formularea unor reguli de igienă/ stil de viață sănătos, pe baza informațiilor extrase din diferite surse de documentare, privind funcțiile de relație și de reproducere)

2.2. Expunerea, în cadrul unui grup, a informațiilor prezentate sub formă de modele, grafice, texte, produse artistice, cu mijloace TIC, utilizând adecvat terminologia specifică biologiei

- elaborarea și prezentarea unor referate pe o temă dată, a unei comunicări științifice, pornind de la o investigație/proiectul clasei
- dezbateri, mese rotunde pe teme vizând igiena/comportamentele de risc/miturile privind funcțiile de relație și de reproducere
- ateliere de lucru pentru elaborarea/confecționarea unor materiale de promovare a unui stil de viață sănătos
- jocuri de rol cu teme ce vizează elemente de anatomia și fiziologia plantelor, a animalelor și a omului

3. Rezolvarea unor situații problemă din lumea vie pe baza gândirii logice și a creativității

Clasa a VII-a

3.1. Realizarea unor modele ale sistemelor biologice

- realizarea/interpretarea unor scheme, grafice, diagrame, desene, mulaje, planșe ce ilustrează aspecte ale funcțiilor de relație și de reproducere în lumea vegetală și animală
- alcătuirea unor colecții de flori, fructe uscate, semințe pentru observarea caracteristicilor și a diversității unor organe
- realizarea/ interpretarea unor machete, modele funcționale ale unor structuri construite din diverse materiale (de exemplu: un model al relației funcționale dintre oase și mușchi, modele ale unor tipuri de articulații)
- modelarea în plastilină a unor procese (de exemplu: diviziunea bacteriilor, înmugurirea drojdiilor etc.)
- crearea de animații ale unor procese (de exemplu: polenizarea) utilizând aplicații on-line și off-line

3.2. Elaborarea unor algoritmi pentru realizarea unei investigații

- stabilirea etapelor de desfășurare a experimentelor, a materialelor necesare, a modului de lucru și de redare a datelor în conformitate cu ipoteza formulată (se pot utiliza și aplicații on-line)
- elaborarea fișelor de observație/ de lucru cu respectarea etapelor de desfășurare a experimentului/ investigației
- conceperea de tabele recapitulative, chestionare
- stabilirea unor criterii de comparare și clasificare a unor structuri, procese în scopul identificării asemănărilor și deosebirilor dintre ele
- elaborarea de algoritmi pentru rezolvarea de probleme specifice lumii vii (de exemplu: analiza unei reacții comportamentale ca răspuns la un stimul)

4. Manifestarea unui stil de viață sănătos într-un mediu natural propice vieții

Clasa a VII-a

4.1. Conceperea unor măsuri de menținere și promovare a unui stil de viață sănătos

- realizarea unui program personal de activitate zilnică, echilibrat din punct de vedere al timpului alocat învățării, odihnei active și somnului
- promovarea unor atitudini corecte pentru menținerea integrității anatomice și funcționale a sistemului locomotor (de exemplu: dozarea efortului în timpul activităților fizice pentru prevenirea entorselor, luxațiilor, fracturilor; poziția corectă în bancă pentru prevenirea deformărilor coloanei vertebrale etc.)
- exersarea unor comportamente responsabile în cazul situațiilor de urgență (de exemplu: accidente incendii, inundații, cutremure etc.)

4.2. Interpretarea relațiilor dintre propriul comportament și starea de sănătate

- vizionarea unor filme, întâlniri cu specialiști în scopul identificării unor comportamente de risc și al realizării de predicții referitoare la consecințele medicale și sociale ale adoptării unor astfel de comportamente (sedentarism, suprasolicitare fizică și intelectuală, consum de alcool, cafeină, droguri, BTS, sarcină la o vârstă nepotrivită etc.)
- aplicarea de chestionare, realizarea de interviuri cu membri ai familiei/colegi pe teme precum regimul de muncă și odihnă, activitatea în aer liber
- autoevaluarea propriului comportament în scopul întocmirii unui program de activitate și odihnă zilnic, adecvat vârstei și nevoilor intelectuale și fizice

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Funcțiile fundamentale ale viețuitoarelor	Funcțiile de relație • Sensibilitatea și mișcarea la plante • Sistemul nervos la om: clasificare; alcătuire, funcții (encefalul, măduva spinării, nervii); neuronul - alcătuire și proprietăți • Organele de simț la om (ochi, ureche, nas, limbă, piele) - alcătuire, funcții • Particularități ale sensibilității la vertebrate • Glandele endocrine la om (hipofiză, tiroidă, pancreas endocrin, suprarenale) - localizare, principalii hormoni și efectele lor, disfuncții endocrine • Sistemul locomotor la om (tipuri de oase, compoziția și rolurile oaselor, scheletul, tipuri de articulații după mobilitate, principalele grupe de mușchi, proprietățile mușchilor, relația mușchi - oase - articulații în realizarea mișcării) • Adaptări ale locomoției la diferite medii de viață (acvatic, terestru, aerian) Integrarea funcțiilor de relație Elemente de igienă și de prevenire a îmbolnăvirilor (igiena vieții intelectuale, a organelor de simț și a sistemului locomotor)

Domenii de conținut	Conținuturi*
	Funcția de reproducere • Reproducerea la plantele cu flori (structura și funcțiile florii la angiosperme, fructul, sămânța, germinația semințelor, creșterea și dezvoltarea plantelor) • Înmulțirea vegetativă la plante, înmulțirea prin spori, înmulțirea prin înmugurire la drojdii, înmulțirea la bacterii • Modificări hormonale, somatice, afectiv-emoționale și comportamentale la vârsta pubertății Reproducerea și sistemul reproducător la om Autocunoaștere și responsabilitate în concepție și contracepție • Particularități ale reproducerii sexuate la vertebrate: pești - fecundația externă; amfibieni - dezvoltarea cu metamorfoză; reptile – fecundația internă, oul; păsări - fecundația internă, oul; comportamente de reproducere Elemente de igienă și de prevenire a îmbolnăvirilor sistemului reproducător la om, infecții cu transmitere sexuală
	Mecanisme de autoreglare: Feed-back, termoreglare, bioritmuri

Lucrări practice

1. Evidențierea mișcărilor la plante (tactisme, tropisme, nastii)
2. Observații microscopice asupra unor țesuturi animale (de exemplu: epiteliile glandulare, epiteliile senzoriale, țesut muscular striat, țesut osos, țesut nervos)
3. Observații macroscopice și microscopice asupra encefalului și măduvei spinării la mamifere
4. Evidențierea reflexelor medulare (rotulian, achilean)
5. Disecția ochiului de mamifer
6. Realizarea unor experimente simple pentru explorarea funcțională a organelor de simț la om (de exemplu: evidențierea discriminării tactile, a sensibilității termice, harta gustului, recunoașterea diferitelor substanțe după gust și miros, pragurile sensibilității gustative și olfactive, reflexul pupilar fotomotor, câmpul vizual monocular și binocular, vederea cromatică, rolul pavilionului urechii, probe de echilibru static și cinetic)
7. Recunoașterea unor maladii determinate de disfuncții ale glandelor endocrine
8. Evidențierea compoziției chimice a oaselor (prezența sărurilor minerale și a substanțelor organice)
9. Observații macroscopice asupra alcătuirii diferitelor tipuri de flori, fructe și semințe
10. Studiarea germinației semințelor la diverse plante (de exemplu: fasole, grâu, floarea – soarelui) și a influenței factorilor de mediu asupra germinației (influența apei, a temperaturii și a cantității de oxigen)
11. Observații de lungă durată asupra modului în care factorii de mediu influențează creșterea și dezvoltarea plantelor (fișe de observare individuală/în grup/proiectul clasei)
12. Realizarea activităților practice de înmulțire vegetativă a unor plante decorative/utile (prin butășire, altoire, marcotaj)

*Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe.

CLASA a VIII-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Explorarea sistemelor biologice, a proceselor și a fenomenelor cu instrumente și metode științifice****Clasa a VIII-a****1.1. Analiza critică a informațiilor extrase din texte, filme, tabele, desene, scheme, grafice, diagrame, utilizate ca surse de informare**

- analiza unor surse de informație sub formă grafică în scopul formulării unor concluzii referitoare la diferite procese (de exemplu: analiza pedigree-urilor unor familii pentru observarea mecanismelor de transmitere a caracterelor/ bolilor ereditare, analiza unor arbori filogenetici pentru observarea originii comune a unor grupe de viețuitoare, a organismelor înrudite etc.)
- compararea informațiilor extrase din diverse surse (de exemplu: texte, filme) în scopul formării unui punct de vedere propriu (de exemplu: avantajele și dezavantajele tehnologiei, necesitatea conservării biodiversității, necesitatea aplicării principiilor dezvoltării durabile)
- formularea unor concluzii pe baza analizei informațiilor rezultate în urma investigațiilor proprii (de exemplu: probleme de mediu, ereditate, evoluție, sănătate personală)

1.2. Realizarea unor activități de investigare proiectate independent

- alegerea rolurilor și a responsabilităților membrilor echipei în realizarea activităților de investigare
- proiectarea și derularea unor investigații urmărind: identificarea problemei, alegerea metodelor și a instrumentelor, realizarea observațiilor, a măsurărilor, colectarea și înregistrarea datelor în tabele/scheme, interpretarea datelor, formularea și prezentarea concluziilor, realizarea predicțiilor (de exemplu: calitatea componentelor mediului apropiat - specificul locuințelor, sursele de energie din locuință, întreprinderile agricole, industriale și mijloacele de transport din localitate; identificarea cazurilor de degradare a mediului natural al localității și evaluarea impactului degradării asupra stării de sănătate a omului și celorlalte specii; recoltarea și analiza unor probe de apă și de sol din localitate pentru depistarea calității lor; identificarea unor caractere ereditare și a modului lor de transmitere prin observarea acestora în cadrul unor familii etc.)
- analiza unor studii de caz pentru identificarea unor probleme sau soluții la unele probleme (de exemplu: adaptări ale unor caractere la om și alte viețuitoare la modificări ale factorilor de mediu, mecanisme ale evoluției, transmiterea unor caractere ereditare, cazuri de dezvoltare durabilă a unor regiuni geografice)
- aplicarea de interviuri și chestionare adresate populației locale în scopul obținerii unor date (de exemplu: date istorice, economice în scopul identificării caracteristicilor comunității locale și a unor direcții de dezvoltare durabilă)

2. Comunicarea adecvată în diferite contexte științifice și sociale**Clasa a VIII-a****2.1. Formularea de predicții referitoare la diferite fenomene și procese naturale pe baza concluziilor investigației**

- evaluarea impactului diferitelor transformări ale mediului natural și social asupra organismului uman și a altor organisme (de exemplu: creșterea frecvenței unor boli determinate de poluare, evoluția societății sub impactul dezvoltării tehnologice, consecințele reducerii biodiversității)
- formularea de predicții pe baza analizei unor date statistice (de exemplu: extinderea poluării mediului natural, viitorul resurselor energetice ale planetei, frecvența prezenței unor caractere ereditare în populația umană)
- identificarea efectelor supraexploatarei resurselor naturale pe termen scurt și lung (de exemplu: predicții referitoare la consecințele defrișărilor, ale vânătorii și pescuitului intensiv/ ilegal etc.)
- realizarea unor scenarii evolutive sub impactul modificărilor continue ale factorilor de mediu (de exemplu: viitorul posibil al unei populații de scoici de culoare închisă în condițiile transformării substratului dintr-unul mâlos în unul nisipos)
- aprecierea avantajelor dezvoltării durabile (de exemplu: energia verde, agricultura ecologică etc.)

Clasa a VIII-a**2.2. Susținerea argumentată a punctului de vedere, utilizând adecvat terminologia specifică biologiei**

- promovarea argumentată a unor principii (de exemplu: conservarea biodiversității, diminuarea amprentei ecologice, colaborarea țării noastre cu alte state în domeniul protecției mediului, evoluția omului și a celorlalte viețuitoare)
- susținerea unor teme prin prezentarea de postere, pliante, desene, afișe, scheme (de exemplu: transmiterea bolilor ereditare, dovezi ale evoluției, consecințe ale unor comportamente nesănătoase asupra sănătății omului și a mediului, măsuri de protejare a mediului)

3. Rezolvarea unor situații problemă din lumea vie pe baza gândirii logice și a creativității**Clasa a VIII-a****3.1. Rezolvarea unor situații problemă utilizând argumente și modele adecvate**

- interpretarea de scheme, grafice, diagrame, desene, planșe referitoare la mecanisme de transmitere a bolilor ereditare, dovezi ale evoluției, consecințele consumului de alcool, droguri, tutun, măsuri de protejare a mediului
- evaluarea acțiunii factorilor de mediu asupra etapelor unor procese evolutive pe baza analizei unor modele evolutive (de exemplu: modificări ale organismelor induse de schimbarea mediului de viață – acvatic/terestru, terestru/aerian)
- rezolvarea unor probleme de mediu, ereditate, evoluție, sănătate personală

3.2. Identificarea de soluții noi/alternative pentru rezolvarea unor situații problemă

- exerciții de identificare prin brainstorming a unor măsuri de protecție a mediului local, a unor modalități de utilizare rațională a resurselor, a unor metode de determinare a calității aerului
- studii de caz, anchete pe diferite teme pentru identificarea unor soluții noi la diferite probleme (de exemplu: păstrarea calității aerului, a apelor, a solului; modalități de economisire a energiei și resurse alternative privind energia din locuință; întreprinderile agricole, industriale, mijloacele de transport din localitate; regimul deșeurilor; starea de sănătate)
- concursuri de proiecte pentru identificarea unor probleme locale și soluții la acestea pe principiile dezvoltării durabile

4. Manifestarea unui stil de viață sănătos într-un mediu natural propice vieții**Clasa a VIII-a****4.1. Participarea activă la acțiuni de conservare și ocrotire a mediului înconjurător, de adoptare a unui stil de viață sănătos**

- proiectarea/participarea la activități practice de colectare selectivă a deșeurilor, de reciclare, de reducere a consumului de energie, de gestionare echilibrată a resurselor și de reducere a poluării, de promovare a unui stil de viață sănătos, de amenajare și întreținere a spațiului verde al școlii, plantare de pomi etc.
- realizarea unor proiecte pentru comunitatea locală privind valorificarea rațională a resurselor naturale, valorificarea resurselor regenerabile, soluții de reducere a poluării etc.

4.2. Evaluarea consecințelor propriului comportament asupra sănătății proprii și a stării mediului

- formularea/popularizarea unui cod de reguli pentru comportamentul omului în mediul natural, pentru igiena individuală, în familie și în comunitate
- vizionarea unor filme pentru evaluarea efectelor tipurilor de deșeuri rezultate din activitatea umană asupra mediului, a comportamentelor de risc asupra stării de sănătate a individului, familiei și comunității
- realizarea/aplicarea de chestionare pentru identificarea comportamentelor distructive ale omului față de mediu și față de propria sănătate
- studii de caz pentru identificarea responsabilităților și a drepturilor față de mediu
- dezbateri privind evaluarea importanței colaborării internaționale în soluționarea diferitelor probleme de mediu

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Noțiuni generale privind ereditatea și variabilitatea la om	- Ereditatea și variabilitatea - Materialul genetic: noțiuni generale despre cromozomi, gene, ADN, cariotip (număr cromozomi, autozomi, heterozomi) - Transmiterea materialului genetic: rolul gameților și al fecundației, caractere dominante și recesive, transmiterea ereditară a unor caractere normale și patologice, factori mutageni și consecințele mutațiilor
Evoluționism	- Teorii despre originea și evoluția vieții - Dovezi ale evoluției (directe și indirecte) - Factori ai evoluției (ereditatea, variabilitatea, suprapopulația, lupta pentru existență, selecția naturală) - Evoluția omului
Sănătatea omului și a mediului	- Calitatea aerului, a apei și a solului - Boli influențate de factori de mediu și de propriul comportament: alergii, astm, boli nutriționale, cancer (de piele, pulmonar, de colon) – cauze, prevenție, comportament sănătos - Omul și tehnologia - avantaje, riscuri - Resurse energetice ale planetei - Importanța păstrării biodiversității - Dezvoltarea durabilă

Lucrări practice

1. Analiza de cariotip
2. Analiza de pedigree-uri
3. Rezolvarea unor probleme simple de genetică
4. Investigarea ecosistemelor antropizate (de exemplu: analize fizico-chimice asupra unor probe de sol sau de apă)
5. Evidențierea impactului antropic asupra ecosistemelor: amprenta ecologică a individului
6. Proiecte de mediu privind colectarea selectivă a deșeurilor, reducerea consumului de energie, apă, alte resurse etc.
7. Proiecte privind dezvoltarea unui stil de viață sănătos (de exemplu: personalizarea programului zilnic și a regimului alimentar în funcție de tipul de activitate, vârstă și sex)
8. Realizarea de modele artistice ilustrând structuri (de exemplu: cromozomi, molecula ADN) și procese (evoluția organismelor)
9. Rezolvarea unor probleme simple pe teme legate de evoluție

*Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe.

Sugestii metodologice

Schimbările intervenite la nivelul întregii societăți au determinat reconsiderarea competențelor generale care trebuie formate la elevi și a conținuturilor programei școlare pentru disciplina *Biologie* ca reflexie a nevoii de adaptare a curriculumului școlar la aceste schimbări. Prezentul curriculum își propune să formeze competențe ce integrează valori și atitudini prin demersuri didactice care să construiască o învățare eficientă, ceea ce implică reevaluarea și înnoirea metodelor folosite în practica instructiv-educativă. Se impune astfel alegerea unor metode care să asigure activizarea structurilor cognitive și operatorii ale elevilor, valorificarea potențialului psihic și fizic al acestora și transformarea elevului în coparticipant la propria instruire și educație.

Este indicat ca profesorul să-și orienteze demersul didactic spre realizarea unor activități de învățare care să vizeze:

- stimularea curiozității elevului de a își pune mereu întrebări despre lumea înconjurătoare, despre propria ființă și despre locul său în lume, înțelegând valoarea lui *de ce?* ca prim pas în cunoaștere;
- căutarea răspunsurilor prin explorarea directă a mediului înconjurător și a lumii vii, cu ajutorul experimentelor și al investigațiilor în laborator sau pe teren, prin dirijarea curiozității elevilor spre efectuarea de observații directe;
- exersarea lucrului în echipă, a asumării și îndeplinirii unor roluri specifice în grupuri de lucru, a cooperării în realizarea acestora;
- capacitatea de a se documenta, de a selecta și utiliza diferite surse de informare, de a extrage organiza, interpreta și reda informații științifice de ajutor în soluționarea unei probleme sau investigații referitoare la lumea vie;
- dezvoltarea capacității de comunicare, de manifestare a spiritului critic, deschis și creativ;
- dezvoltarea receptivității și a capacității de abordare rațională a problemelor specifice vieții și mediului natural, în complexitatea și dinamica lor;
- realizarea unor proiecte, prin care elevii să fie implicați în exerciții de luare a deciziei, de propunere a unor strategii de rezolvare a problemelor din viața cotidiană, de identificare a soluțiilor, de rezolvare a unor situații-problemă;
- utilizarea metodelor, a mijloacelor și a instrumentelor TIC.

Prin modul de abordare a întregului demers didactic reglementat prin programa școlară a disciplinei *Biologie*, fiecare profesor trebuie să aibă capacitatea de diversificare a activităților de învățare asociate fiecărei competențe specifice, abilitatea de a le particulariza astfel încât să asigure egalitatea de șanse și satisfacerea nevoilor de instruire și de educație ale fiecărui elev în parte și ale fiecărui colectiv în ansamblul său. Activitățile de învățare propuse au un caracter orientativ, în sensul că recomandările nu epuizează diversitatea acestora. Ele se vor concretiza și se pot nuanța prin armonizarea diferitelor elemente de conținut cu competența specifică ce se dorește a fi formată la elevi. Lucrările practice ce însoțesc lista de conținuturi nu trebuie să fie privite separat de acestea, ci să se constituie ele însele în activități de învățare integrate prin care conținuturile respective dezvoltă la elevi competența de explorare a sistemelor biologice, a proceselor și a fenomenelor cu instrumente și metode științifice.

În proiectarea activităților didactice, profesorul trebuie să țină cont de faptul că, din bugetul de timp al unui an școlar, 75% trebuie alocat formării competențelor specifice prin conținuturile prevăzute de programa școlară, restul de 25% fiind timp aflat la dispoziția cadrului didactic și folosit în funcție de caracteristicile elevilor și de strategia școlii din care face parte.

Clasa a V-a

Competențele formate prin intermediul conținuturilor prevăzute la clasa a V-a sunt de natură a facilita cunoașterea mediului înconjurător pornind de la mediul de viață familiar elevului, în care organismele întâlnite se află în permanentă relație unele cu altele, precum și cu mediul abiotic. Acest aspect permite profesorului adaptarea la specificul local, inițiind studiul unui ecosistem printr-o excursie didactică într-un parc/grădină/livadă sau pădure, pajiște, în funcție de regiunea geografică în care trăiește. Caracteristicile celorlalte ecosisteme, mai îndepărtate, pot fi studiate cu ajutorul unor secvențe de film, planșe, imagini, manual.

Pentru formarea la elevii de clasa a V-a a competențelor prevăzute de programă, dar în mod deosebit a competenței de *explorare a sistemelor biologice, a proceselor și a fenomenelor cu instrumente și metode științifice*, se recomandă ca alegerea activităților de învățare să fie orientată predominant spre conținuturile referitoare la *Viețuitoarele din mediul de viață mai apropiat și îndepărtat*. Studiul ecosistemelor propuse permite nu numai observarea viețuitoarelor și înțelegerea fundamentelor relaționale pe care se construiește un ecosistem, dar și familiarizarea elevului cu metodele specifice de investigare a mediului înconjurător. Realizând cel puțin o excursie/vizită didactică într-unul din ecosistemele cele mai apropiate școlii, elevii trebuie ghidați să realizeze observații, să colecteze materiale care pot fi valorificate în laboratorul de biologie, să înregistreze rezultatele observațiilor realizate. În laborator/sala de clasă materialul cules poate fi analizat microscopic sau cu lupa, datele pot fi prelucrate și interpretate, elevii învățând astfel să realizeze activități simple de investigare a mediului înconjurător. Recomandarea ca, pentru formarea competențelor, accentul să cadă în mod deosebit pe activități bazate pe conținut științific referitor la *Viețuitoarele din mediul apropiat și mai îndepărtat*, mai aduce ca argument și potențialul acestei unități de conținut de a furniza materialul de studiu necesar clasificării viețuitoarelor. Pentru fiecare mediu de viață/ecosistem studiat se aleg specii reprezentative de protiste, plante, animale nevertebrate și vertebrate, care pot ajuta la ilustrarea caracterelor specifice grupei, a adaptărilor la mediu, a relațiilor între viețuitoare și ale căror caracteristici observabile vor sta la baza marcării unor diferențe definitorii în vederea realizării clasificării viețuitoarelor. Profesorul are libertatea să aleagă, dintre speciile reprezentative pentru un ecosistem, pe acelea ale căror caractere vor fi detaliate atât cât să servească drept model pentru stabilirea caracterelor definitorii ale grupului din care fac parte.

De exemplu:

- **Grădină și livadă:** fasole/cartof/varză, măr/cais/cireș, viță-de-vie, rămă, melc de livadă, albiliță/gândac de Colorado/albină, șopărlă/șarpe, brotăcel, porumbel/găină, câine/pisică, vacă/oaie/porc/cal, specii parazite la plante, animale și om (tenie, oxiur, limbric, trichină, căpușă, ploșnițe, păduchi, pureci)
- **Pajiște:** ciupercă de câmp, salcâm, măceș/soc/păducel, grâu/porumb, floarea-soarelui/sfeklă de zahăr/rapiță, lăcustă/buburuză, graur/cioară/vrabie, șoarece de câmp, iepure, vulpe
- **Pădure de foioase:** ciuperci comestibile și otrăvitoare, lichen galben, mușchi de pământ, ferigă comună, stejar/fag, croitor/cărăbuș, ciocănitoare, bufniță, cuc, căprioară, lup, mistreț
- **Pădure de conifere:** ciuperci, mătreața bradului, mușchi, brad/molid, zadă, pin, forfecuță, salamandră, cocoș de munte, urs
- **Ape curgătoare:** salcie/arin/plop, rac de râu, crap/păstrăv/șalău, stârc/barză
- **Ape stătătoare:** bacilul fânului, euglenă verde/ parameci, mătasea broaștei, lâna broaștei, trestie, nufăr, burete de apă dulce, scoică de lac, țânțar, caras/somn, broască de lac, rață/lișiță
- **Marea Neagră:** salată de mare, meduză de curent rece, midie, crab de piatră, câine de mare, morun/păstrugă/nisetru, scrumbie/guvid, pescăruș cu picioare galbene, chiră de mare, cormoran mare, delfin comun

Clasificarea organismelor în grupe și subgrupe taxonomice trebuie să aibă ca material de lucru organismele studiate anterior, în cadrul diferitelor ecosisteme, valorificând și integrând într-un sistem de clasificare caracteristicile viețuitoarelor studiate și prin utilizarea altor surse de informație. Această parte are scopul de a ordona cunoștințele elevilor deja dobândite, stabilind și aplicând criteriile de clasificare. Astfel elevii pot dobândi imaginea diversității lumii vii, creându-se premisa înțelegerii evoluției acesteia.

Clasa a VI-a și clasa a VII-a

În clasele a VI-a și a VII-a elevii vor căuta răspunsuri la o întrebare fundamentală - *cum trăiesc plantele, animalele și omul în mediul lor de viață?* Căutarea răspunsurilor trebuie stimulată prin activități de învățare care să valorifice capacitatea copiilor de a realiza observații, de a-și manifesta curiozitatea, prin corelarea cu activități cotidiene și probleme practice.

Dorința de cunoaștere specifică vârstei trebuie orientată stimulându-i pe elevi să-și pună mereu întrebări referitoare la lumea înconjurătoare și dirijată prin activități de investigare și explorare care să le faciliteze descoperirea modului în care viețuitoarele s-au integrat și s-au adaptat mediul lor, desfășurându-și funcțiile. Învățarea elevilor la disciplina *Biologie* nu trebuie să se limiteze la o simplă acumulare de cunoștințe. Activitățile de învățare trebuie să integreze conținuturile științifice la un nivel informațional redus, conform cu capacitatea de înțelegere specifică vârstei, acestea fiind mijloace pentru

dobândirea capacității de a-și pune întrebări despre lumea vie, de a face observații și investigații, de a formula predicții și concluzii.

Activitățile de învățare și, prin ele, ponderea conținuturilor științifice selectate trebuie armonizate și circumscrise permanent competențelor vizate a fi formate la elevi. Astfel, explorarea funcțiilor fundamentale ale viețuitoarelor este inițiată prin explorarea organismului ca un tot unitar. Acest demers de învățare trebuie să integreze achiziții ale elevilor dobândite încă din ciclul primar referitoare la părțile componente ale unei plante/ ale unui animal/ ale omului, să sistematizeze achizițiile obținute prin observațiile realizate în clasa a V-a și să limiteze noile achiziții la unele strict necesare explorării funcțiilor viețuitoarelor. Ponderea cea mai mare trebuie acordată acelor activități de învățare care să asigure formarea tuturor competențelor generale prin explorarea modalităților de realizare a funcțiilor de nutriție, de relație și de reproducere în lumea vie, asigurând la elevi fundamentarea principiului de corelare structură – funcție – mediu de viață. În ansamblul celor patru competențe generale, formarea celei de *manifestare a unui stil de viață sănătos într-un mediu natural propice vieții* necesită o pondere proporțională de activități de învățare referitoare la *Elemente de igienă și de prevenire a îmbolnăvirilor*.

Un accent deosebit în construirea activităților de învățare trebuie pus pe dezvoltarea abilității la elevi de a comunica cu colegii lor în timpul realizării investigațiilor sau ulterior, de a-și asuma roluri în cadrul unor grupuri, de a-și îndeplini sarcinile realizate și de a colabora întărindu-și spiritul de echipă. Elevii dobândesc astfel instrumente și metode care îi vor ajuta în căutarea răspunsurilor la întrebări diverse, dar și la luarea deciziilor în privința unor aspecte legate de sănătatea propriei persoane, de sănătatea mediului înconjurător sau de raportul dintre ei și mediu.

Clasa a VIII-a

Întregul demers educațional derulat pe parcursul gimnaziului trebuie să formeze la absolventul clasei a VIII-a, conform profilului său de formare, abilități și deprinderi superioare care să îl facă capabil de a lua decizii informate, de a se implica în viața comunității, de a relaționa adecvat cu membri ai unor grupuri din care face parte, de a își forma și susține un punct de vedere. El trebuie să fie capabil să opereze cu valori și norme de conduită relevante pentru viața personală și pentru interacțiunea cu ceilalți, să își exercite drepturi, dar și să își asume responsabilități, să manifeste disponibilitate pentru participare civică și ecologică, să manifeste interes pentru identificarea unor soluții noi în rezolvarea unor probleme și inițiativă în explorarea unor probleme ale comunității locale, să proiecteze și să deruleze un demers investigativ pentru a verifica o ipoteză de lucru, să proiecteze și să realizeze unele produse utile pentru activitățile curente, să manifeste interes pentru o viață sănătoasă și pentru păstrarea unui mediu curat, să aprecieze elemente definitorii ale culturii locale și ale patrimoniului național și universal în contextul unei dezvoltări durabile.

Activitățile de învățare selectate de profesorul de biologie pentru elevii clasei a VIII-a trebuie să țină cont de necesitățile de formare descrise mai sus. Prin intermediul conținuturilor propuse sunt fundamentate achiziții elementare de ereditate, este supusă spre analiză prin intermediul unor teme de actualitate relația modelatoare ambivalentă dintre om și mediul său de viață, precum și elemente de evoluționism. Aceste conținuturi permit atingerea unui nivel superior al competențelor propuse de disciplina biologie în cadrul celor patru ani de studiu: de la simpla extragere de informații dintr-o sursă recomandată la analiza critică a informațiilor selectate din surse variate, de la realizarea dirijată a unor activități simple de investigare la realizarea unei investigații proiectată independent și formularea de predicții referitoare la diferite fenomene și procese, de la capacitatea de a rezolva probleme din lumea vie pe baza optimizării la identificarea unor soluții noi/alternative. Sunt recomandate în acest sens activități de învățare care permit dezvoltarea acestor competențe și care pun accent pe: realizarea de proiecte, de investigații, conceperea și aplicarea de chestionare și prelucrarea datelor, derularea unor anchete, organizarea de mese rotunde și dezbateri pe anumite teme etc.

Domeniul de conținut *Sănătatea omului și a mediului* își aduce contribuția la formarea tuturor competențelor generale. Achizițiile referitoare la ereditate trebuie doar să fundamenteze la elevi înțelegerea existenței unui substrat material al eredității, principiile de bază ale transmiterii acestuia, precum și vulnerabilitatea sa în fața schimbărilor de mediu. Este recomandabil ca activitățile de învățare să aibă o reprezentare mai mare prin elemente de conținut aferente părții *Omul și mediul*, deoarece aceasta creează punți ce facilitează formarea tuturor celor patru competențe generale. Este recomandabil, de asemenea, ca activitățile de învățare având ca bază domeniul de conținut *Evoluționism* să fie proiectate proporțional cu potențialul acestuia de formare în mod deosebit a competenței de *rezolvare a unor situații problemă din lumea vie pe baza gândirii logice și a creativității*.

Repere pentru evaluare

Evaluarea rezultatelor învățării trebuie să ofere informații corecte și complete despre nivelul de formare sau gradul de dezvoltare a competențelor specifice asumate ca sisteme integrate de cunoștințe însușite, deprinderi/abilități dobândite, atitudini consolidate. Modul de formulare a competențelor specifice permite transpunerea acestora în cerințe de evaluare și raportarea acestora la standardele minime de evaluare.

În construirea instrumentelor de evaluare pot fi utilizate toate tipurile de itemi, în raport cu specificul competențelor de evaluat, în structuri și proporții echilibrate.

În corelație cu toate componentele demersului didactic, evaluarea poate fi realizată prin metode și tehnici diferite, inclusiv cele alternative. Se recomandă:

- utilizarea metodelor consacrate de examinare a elevilor (orale, scrise, practice), plecându-se de la ideea că fiecare tip posedă atât avantaje, cât și limite, ceea ce înseamnă că nici o categorie nu trebuie favorizată în detrimentul celorlalte, deoarece această atitudine ar altera semnificativ modul de desfășurare a întregului proces evaluativ;
- promovarea modalităților alternative de evaluare (de exemplu: referate, proiecte, portofolii, investigația, autoevaluarea etc.) cu scopul de a face evaluarea mai agreabilă și mai adaptată subiecților care fac obiectul evaluării, fără eliminarea evaluărilor de tip tradițional;
- utilizarea metodelor, tehnicilor și a instrumentelor TIC, în scopul îmbunătățirii modului de predare – învățare – evaluare și adaptării curriculumului la actualele cerințe ale societății informatizate.

Profesorul de biologie are în vedere faptul că formarea competențelor generale prin cele specifice converg spre diferite tipuri de achiziții, care se exprimă prin cunoștințele asimilate, capacitatea de aplicare a acestora, prin priceperile și deprinderile formate, prin trăsăturile de personalitate, conduitele și capacitățile intelectuale redate în raționamente, argumentări și interpretări ale vieții și ale mediului înconjurător, așa cum se regăsesc în profilul de formare al absolventului de învățământ gimnazial.

Grup de lucru

Șăitan Traian

Barac Gina

Paraschiv Ssteluța

Botos Erzsébet-Erika

Cerbu Valeriu Nicolae

Cosma Romelia Valeria

Dumitru Maria

Gurzu Cristian

Honiges Ana

Lazăr Teodora

Marian Adriana

Marinescu Mirela Magdalena

Mustăță Mariana

Petrov Daniela

Pop Dorina

Popescu Adriana Simona

Roșescu Marinela Roxana

Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice

Institutul de Științe ale Educației

Centrul Național de Evaluare și Examinare

Casa Corpului Didactic Covasna

Colegiul Național „Horea Cloșca și Crișan”, Alba-Iulia

Colegiul Silvic „Transilvania”, Năsăud

Liceul cu Program Sportiv „Petruche Triscu”, Craiova

Inspectoratul Școlar Județean Brăila

Liceul Tehnologic Santana, Arad

Inspectoratul Școlar Județean Ilfov

Liceul cu Program Sportiv „Avram Iancu”, Zalău

Colegiul Național de Informatică „Tudor Vianu”, București

Inspectoratul Școlar Județean Galați

Inspectoratul Școlar Județean Tulcea

Colegiul Național „Silvania”, Zalău

Inspectoratul Școlar Județean Constanța

Colegiul Național „Alexandru Odobescu”, Pitești

Disciplina : Biologie
Anul școlar: 2022-2023
Unitate de învățământ:.....
Clasa a V-a
Nr. ore/săptămână: 1
Profesor

Aviz responsabil comisie curriculum,

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ LA DISCIPLINA BIOLOGIE
Modul I - 7 săptămâni

Nr. crt.	Unitatea de învățare	Conținuturi	Nr. ore	Săptămâna	Observații*
1.		Test inițial	1	S1	
2.	LABORATORUL DE BIOLOGIE - METODE ȘI INSTRUMENTE DE INVESTIGARE A MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR	Lecția 1. Laboratorul de biologie	1	S2	
		Lecția 2. Metode și instrumente de investigare a mediului înconjurător	1	S3	
3.	VIEȚUITOARELE DIN MEDIUL APROPRIAT ȘI MAI ÎNDEPĂRTAT	Lecția 3. Ecosistemul – biotop și biocenoză	1	S4	
		Lecția 4. Relații de hrănire între viețuitoarele unui ecosistem	1	S5	
		Lecția 5. Relații de apărare și de reproducere între viețuitoarele unui ecosistem	1	S6	
		Lecția 6. Importanța viețuitoarelor pentru natură și om. Locul omului și impactul său asupra mediului	1	S7	

Modul II- 8 săptămîni

Nr. crt.	Unitatea de învățare	Conținuturi	Nr. ore	Săptămîna	Observații*
3.	VIEȚUITOARELE DIN MEDIUL APROPIAT ȘI MAI ÎNDEPĂRTAT	Lecția 7. Recapitulare	1	S8	
		Lecția 8. Evaluare	1	S9	
		Lecția 9. Parcul	1	S10	
		Lecția 10. Grădina	1	S11	
		Lecția 11. Livada	1	S12	
		Lecția 12. Pajiștea	1	S13	
		Lecția 13. Pădurea	1	S14	
		Lecția 14. Ape curgătoare – Râul	1	S15	

2. Vacanță: 23 decembrie 2022 – 8 ianuarie 2023

Modul III - 4 săptămîni

Nr. crt.	Unitatea de învățare	Conținuturi	Nr. ore	Săptămîna	Observații*
3.	VIEȚUITOARELE DIN MEDIUL APROPIAT ȘI MAI ÎNDEPĂRTAT	Lecția 15. Ape stătătoare – Lacul	1	S16	
		Lecția 16. Recapitulare	1	S17	
		Lecția 17. Evaluare	1	S18	
		Program național – Școala altfel	1	S19	

3. Vacanță: 4 - 12 februarie 2023

Modul IV- 8 săptămîni

Nr. crt.	Unitatea de învățare	Conținuturi	Nr. ore	Săptămâna	Observații*
4.	ALTE MEDII DE VIAȚĂ DIN ȚARA NOASTRĂ ȘI DIN ALTE ZONE ALE PLANETEI	Lecția 18. Peștera	1	S20	
		Lecția 19. Delta Dunării – rezervație a biosferei	1	S21	
		Lecția 20. Marea Neagră	1	S22	
		Lecția 21. Deșerturile	1	S23	
		Lecția 22. Savana	1	S24	
		Lecția 23. Pădurea tropicală	1	S25	
		Lecția 24. Recapitulare	1	S26	
		Lecția 25. Evaluare	1	S27	

4. Vacanță: 7 aprilie-18 aprilie 2023

Modul V- 9 săptămîni

Nr. crt.	Unitatea de învățare	Conținuturi	Nr. ore	Săptămâna	Observații*
5.	GRUPE DE VIETUITOARE - CARACTERE GENERALE	Program – Săptămâna verde	1	S28	
		Lecția 26. Bacterii	1	S29	
		Lecția 27. Protiste	1	S30	
		Lecția 28. Ciuperci	1	S31	
		Lecția 29. Plante	1	S32	
		Lecția 30. Animale nevertebrate	1	S33	
		Lecția 31. Animale vertebrate	1	S34	
		Lecția 32. Recapitulare finală	1	S35	
		Lecția 33. Evaluare finală	1	S36	

LUCRĂRI PRACTICE	Conținuturi
Vor fi realizate pe parcursul modulelor, în cadrul lecțiilor, în funcție de elemente obiective, de exemplu condiții meteo etc.	1. Prezentarea microscopului optic, a lupei (componente, mod de utilizare), a altor instrumente de lucru în laboratorul de biologie și pe teren 2. Studiarea unor ecosisteme din apropierea școlii: înregistrarea unor factori abiotici (de exemplu: temperatură, precipitații, curenți de aer) și a unor factori biotici (de exemplu: fotografierea organismelor, numărarea, separarea organismelor animale/vegetale din substrat) 3. Realizarea unor observații de lungă durată pentru evidențierea influenței factorilor de mediu asupra creșterii și dezvoltării unor viețuitoare (de exemplu: calendarul naturii, unele colecții/ expoziții de fotografii ale ecosistemelor observate, identificarea unor zone poluate și nepoluate) 4. Efectuarea unor lucrări/activități de îngrijire a plantelor și animalelor (de exemplu: amenajarea unui colț verde/viu al clasei / laboratorului/ școlii/ locuinței; activități practice de înmulțire vegetativă, cultivare și îngrijire de plante anuale și perene; realizarea și amplasarea de căsuțe pentru păsărele; realizarea și amplasarea de hrănituri și adăpători pentru păsărele; înființarea unor microserre / microgospodării). 5. Vizite la grădini botanice/ grădini zoologice/ferme de creșterea animalelor și/sau plantelor/gospodării individuale. 6. Observarea unor specii reprezentative de plante și animale din mediul de viață apropiat pentru evidențierea caracterelor generale și realizarea unor comparații 7. Realizarea de observații microscopice asupra unor organisme cu ajutorul preparatelor proaspete sau fixate (de exemplu: bacterii fixatoare de azot din nodozitățile leguminoaselor, protiste din ape dulci stagnante, mușgaiuri, alge). 8. Colectarea și conservarea materialului biologic (de exemplu: realizarea unor colecții de conuri, semințe, cochilii de melci, pene

Competențe generale și specifice

1. Explorarea sistemelor biologice, a proceselor și a fenomenelor, cu instrumente și metode științifice.

- 1.1. Extragerea informațiilor din texte, filme, tabele, desene, scheme, ca surse pentru identificarea caracteristicilor unor sisteme biologice, a unor procese și fenomene
- 1.2. Realizarea dirijată a unor activități simple de investigare pe baza unor fișe de lucru date

2. Comunicarea adecvată în diferite contexte științifice și sociale .

- 2.1. Organizarea informațiilor științifice după un plan dat
- 2.2. Utilizarea adecvată a terminologiei specifice biologiei în comunicarea orală și scrisă
3. Rezolvarea unor situații problemă din lumea vie, pe baza gândirii logice și a creativității.
- 3.1. Identificarea caracteristicilor sistemelor biologice pe baza modelelor
- 3.2. Utilizarea unor algoritmi cunoscuți în investigarea lumii vii

4. Manifestarea unui stil de viață sănătos într-un mediu natural propice vieții.

- 4.1. Utilizarea achizițiilor din domeniul biologiei în viața cotidiană
- 4.2. Recunoașterea consecințelor activităților umane și ale propriului comportament asupra mediului înconjurător